

Jaarverslag 2021

Nazorg

ex-gedetineerden Katwijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Verloop in 2021	6
2. Omvang en kenmerken gedetineerden	12
Omvang	12
Recidive 2021: 22 %	12
Leeftijden	12
Detentieduur	13
Overzicht plaatsingen in PI	14
3. Gegevens vijf basisvoorwaarden	14
4. Conclusie 2021	22
Bijlagen	
Bijlage 1 Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk	24
Bijlage 2 Achtergrondinformatie	27

Voorwoord

In dit jaarverslag staan de uitkomsten van de nazorgactiviteiten voor ex-gedetineerden uit de gemeente Katwijk gedurende de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Met dit verslag legt het bestuur van de Stichting Kocon inhoudelijke verantwoording af.

De kracht van de aanpak in Katwijk zit vooral in de persoonlijke benadering van de gedetineerden, het leveren van maatwerk en de kennis van zaken van het Nazorgteam in samenwerking met andere lokale organisaties. Het is deze aanpak, inzet en samenwerking die zorgt voor succes om terugval in criminaliteit zoveel als mogelijk te beperken om daarmee tegelijkertijd de maatschappelijke veiligheid te bevorderen.

Naast het bieden van nazorg aan de nieuwe instroom van volwassen gedetineerden besteedt het Nazorgteam aandacht aan gedetineerden die al langer in detentie zitten, aan jeugdige (ex)gedetineerden en aan de bewoners van de Instapwoning. Voor een goede samenwerking en afstemming is het verder essentieel om de relaties met de ketenpartners goed te onderhouden.

Als ambitie en doel voor 2021 stelde de gemeente Katwijk een recidive van 36%. In 2021 vond een instroom van 36 unieke personen plaats. Van de 41 nieuwe detentiemeldingen ging het om 9 gevallen van recidive, dat wil zeggen 22%.

Gedurende het gehele jaar gaf het Coronavirus allerlei beperkende maatregelen. Voor het Nazorgteam was de belangrijkste maatregel dat het niet meer mogelijk was om de gedetineerden in de gevangenis te bezoeken. Bovendien gaven gevangenis en summiere informatie door bij een melding over de vijf basisvoorwaarden die van belang zijn voor de re-integratie van gedetineerden. Wat resteerde was een brief met een uitnodiging voor een gesprek ná vrijlating.

Het niet kunnen bezoeken van gedetineerden in combinatie met het ontbreken van informatie vanuit Justitie, onderstreepte voor het Nazorgteam hoe groot het belang van de bezoeken zijn.

Zoals voorspeld in het jaarverslag van 2020 zijn de gevolgen van de Coronaperiode in 2021 zichtbaar geworden. Waar eerdere jaren een recidivepercentage tussen de 11 en de 18% behaald werd is deze in 2021 tot 22% opgelopen. De verwachting is dat de negatieve gevolgen van de Coronaperiode zich nog voort zullen zetten. Wij zijn onder de indruk van de prestatie die de trajectbegeleiders hebben geleverd bij het maken van deze forse inhaalslag.

Namens het bestuur van Stichting Kocon,
Nico van der Stel (voorzitter)

Namens het Platform Kocon
Hans Moolenburgh (voorzitter)

Inleiding

Het bieden van nazorg aan volwassen ex-gedetineerde¹ inwoners is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Over de manier waarop gemeenten en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) deze terugkeer vormgeven, zijn afspraken gemaakt in het Convenant Re-integratie van (ex-) gedetineerden. Voor alle ex-gedetineerden geldt dat zij in aanmerking moeten komen voor de voorzieningen op de meest elementaire leefgebieden zoals onderdak en inkomen. Gemeenten kunnen hierbij zelf voor een groot deel bepalen hoe ze dit uitvoeren.

De gemeente Katwijk koos voor een ontwikkeling vanuit de praktijk, waarbij samenwerking en een persoonlijke benadering van gedetineerde burgers centraal staan. Voor het uitvoeren van de nazorgtaken, startte de gemeente Katwijk² in 2011 met de tweejarige Pilot Nazorg ex- gedetineerden Katwijk in nauwe samenwerking met Platform en Stichting Kocon (verder kortweg: Kocon). Na een succesvolle proefperiode besloot het gemeentebestuur van Katwijk dat deze lokale aanpak met ingang van 2013 een structureel karakter kon krijgen.

Doel en de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie

Doel van de nazorg aan ex-gedetineerden is het terugdringen van recidive waardoor de veiligheid in de samenleving wordt bevorderd. De gemeente Katwijk wil (ex-)gedetineerde inwoners motiveren om hun leven een andere wending te geven en biedt hulp aan, onder meer bij de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie zoals vermeld in het convenant en de handreiking voor re-integratie van ex-gedetineerden³:

1. een geldig identiteitsbewijs (identiteitskaart of paspoort);
2. onderdak na ontslag uit detentie;
3. inkomen uit werk of een (tijdelijke) uitkering om na ontslag uit detentie in het eerste levensonderhoud te voorzien, en als arbeid niet beschikbaar is, een vorm van dagbesteding;
4. inzicht in schuldenproblematiek;
5. het vaststellen van zorgbehoeften en (indien van toepassing) het zorgen voor een passende indicatie en het realiseren van (continuïteit van) zorg.

Om de kans op een succesvolle re-integratie van ex-gedetineerden te vergroten is van groot belang dat de vijf basisvoorwaarden in kaart worden gebracht. Hierbij valt te denken aan de begeleiding van de gedetineerde bij het krijgen van een identiteitsbewijs, bij het regelen of vervolgen van zorg, bij het (weer) krijgen van een uitkering na detentie, of het doorbetalen van de huur tijdens de detentie om te voorkomen dat iemand dakloos wordt na het einde van zijn straf. Aan re-integratie wordt dus invulling gegeven met activiteiten die in het gemeentelijk domein liggen. Het gaat om activiteiten die de gemeente ook voor inwoners van Katwijk moet kunnen uitvoeren.

Uit onderzoek⁴ blijkt dat de kans dat een volwassen gedetineerde kampt met complexe problematiek groot is: circa 60 procent heeft psychiatrische problemen, 60 procent is verslaafd en 35 procent is licht verstandelijk beperkt, meer dan de helft van de gedetineerden heeft schulden, 10 procent heeft geen onderdak en 20 procent heeft geen inkomen.

-
- 1 Volwassen (ex-)gedetineerden zijn (ex-)gedetineerden in de leeftijd van 18 jaar en ouder, vallend onder het volwassenstrafrecht met een geldige verblijfsstatus. Als uitgangspunt bij de re-integratie van volwassen (ex-)gedetineerden geldt dat zij terugkeren naar de gemeente van herkomst. Tot deze groep hoort ook de groep preventief gehechten. Preventief gehechten zijn nog niet veroordeeld, maar zij komen vanaf de dag dat zij in detentie komen wel in aanmerking voor re-integratieactiviteiten.
 - 2 Het aantal inwoners in de gemeente Katwijk vastgelegd per 1 januari 2021 is 65.754.
 - 3 Bron: Handreiking...bij...Convenant...re-integratie d.d. 10-12-2015. De handreiking geeft informatie over de verantwoordelijkheden en de wet- en regelgeving.
 - 4 Bron: Factsheet 2010-2 WODC: 'Nazorgproblematiek en recidive van kortgestrafte gedetineerden'.

Nazorgteam

De uitvoering van de nazorg in de gemeente Katwijk ligt in handen van het Nazorgteam ex-gedetineerden. In dit team werkt de gemeentelijke nazorgcoördinator nauw samen met medewerkers verbonden aan Kocon. De nazorgcoördinator van de gemeente ontvangt via het systeem van de Justitiële Informatiedienst (Justid), de melding van het begin en het einde van detentie van alle gedetineerden uit Katwijk. Wanneer de gedetineerde toestemming⁵ geeft, screent de casemanager van de PI de gedetineerde op de vijf basisvoorwaarden re-integratie en stuurt dit in een informatieblad mee naar de gemeente. De nazorgcoördinator van de gemeente verifieert de gegevens en vult deze zo nodig aan en geeft de melding door aan de twee trajectbegeleiders van het Nazorgteam, waarop zij de gedetineerden binnen vijf werkdagen bezoeken in de gevangenis. Tijdens dit bezoek inventariseren de trajectbegeleiders welke hulp de gedetineerden nodig hebben op het gebied van de basisvoorwaarden zodat ze weer kunnen re-integreren in de samenleving.

Wanneer uit de inventarisatie blijkt dat er sprake is van een (complexe) situatie waar extra begeleiding en zorg nodig is voor het maatschappelijk herstel van een ex-gedetineerde dan dragen de trajectbegeleiders de ex-gedetineerde over naar de casemanager van het Project Reïntegratie van Kocon⁶. De overdracht vindt plaats tijdens detentie of direct na vrijlating met behulp van een gezamenlijk gesprek ('warme overdracht'). De casemanager bemiddelt de ex-gedetineerden vervolgens naar het Project Reïntegratie en/of een andere zorgvoorziening.

Resultaten zoals opgenomen in dit jaarverslag

De uitkomsten in dit jaarverslag zijn verzameld aan de hand van evaluatiegesprekken in het nazorgteam, de verslagen van het nazorgoverleg, de ervaringen van de (ex-)gedetineerden en de geregistreerde gegevens van het Nazorgteam.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft het verloop van de nazorg in de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Het aantal gedetineerden dat bezocht is in een Penitentiare Inrichting (PI).

Hoofdstuk 2 geeft cijfers over o.a. de omvang, de duur, locatie van detentie en het recidivepercentage.

Hoofdstuk 3 geeft informatie over de vijf basisvoorwaarden en in

Hoofdstuk 4 de conclusie.

In Bijlage 1 Bijlage 1 geeft inzicht in landelijke en lokale tendensen. Bijlage 2 geeft nadere informatie over de organisatie en de werkwijze van de lokale nazorg voor ex-gedetineerden. Bijlage 3 geeft verder achtergrondinformatie.

5 De gedetineerde moet DJI toestemming geven om informatie te delen met de gemeente over zijn situatie op het gebied van de basisvoorwaarden. De gedetineerde ondertekent een toestemmingsverklaring en vult een informatieblad met vragen over de 5 basisvoorwaarden in.

6 Het Project Reïntegratie is geïnitieerd vanuit het Platform Kocon; een samenwerkingsverband van lokale en regionale organisaties die niet alleen met elkaar samenwerken maar elkaar ook weten te vinden voor afstemming en/ of een doorverwijzing.

1. Verloop in 2021

In 2021 ontving de gemeente Katwijk 41 nieuwe geldige⁷ detentiemeldingen van 36 personen; 35 mannen en 1 vrouw. Bij 7 personen was sprake van recidive; 22 %.

Ter verduidelijking: het recidivepercentage betreft de vrijheidsstrafrecidive⁸. Het gaat hierbij om nieuwe insluitingen van personen binnen het gevangeniswezen naar aanleiding van een misdrijf waarvoor een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd is.

Gevolgen Corona-maatregelen

In 2020 was een bezoek aan een gedetineerden in de PI, inclusief de personen met een langdurige detentie, met regelmaat niet mogelijk vanwege de Corona-maatregelen. Ook in 2021 was het niet mogelijk alle gedetineerden te bezoeken. 10 personen (12 detenties) zijn niet bezocht i.v.m. de maatregelen zelf. Alle recidives kwamen voort uit deze groep. 22 gedetineerden van de nieuwe instroom zijn wel bezocht.

Vooraf de mensen die niet kunnen terugvallen op steun van familie en vrienden, ondervinden problemen bij de terugkeer. Maar ook partners en familie van gedetineerden zijn blij dat zij met hun vragen terecht kunnen bij het Nazorgteam in Katwijk. Bijvoorbeeld om te informeren naar de stand van zaken en de plannen na detentie.

Het idee dat een deel van de informatie over de vijf basisvoorwaarden vanuit de PI's aangeleverd zou worden, viel in de praktijk tegen. De informatie beperkte zich tot de melding van de begin- en eindtijd van de detentie met soms een enkele summier opmerking over de vijf basisvoorwaarden. Ook contactgegevens, zoals een telefoonnummer, ontbraken.

Een eenduidige verklaring voor het ontbreken van deze informatie bij de meldingen is niet te geven, genoemd zijn: de overstap naar andere registratiesystemen, ziekte onder medewerkers, de quarantaineperiode van 8 dagen bij de instroom van nieuwe gedetineerden tijdens Corona en de weigering om informatie te geven van gedetineerden zelf.⁹

Aanwezigheid van de inventarisatie of het komen tot een afspraak voor bezoek was zeer afhankelijk van de casemanager. Bij kortgestraften kwam de Justidmelding pas net voor of na de vrijlating binnen waardoor de problematiek pas bij een volgende detentie goed in beeld kwamen. Ook gebeurde het met regelmaat dat de trajectbegeleiders voor de poort te horen kregen dat het bezoek geen doorgang kon vinden i.v.m. de maatregelen. Door de vasthoudendheid van de trajectbegeleiders kon er alsnog van de meeste personen een beeld gevormd worden van de knelpunten en acties die nodig waren voor een zo goed mogelijke terugkeer en het maatschappelijk herstel van deze gedetineerden.

7 Naast de 42 geldige meldingen ontving de gemeente Katwijk in 2021 4 ongeldige meldingen; dit betrof 1 melding van een AZC inwoner, 2 meldingen van een gedetineerden die niet in Katwijk woonde en 1 te late melding.

8 In 2018 hanteerde het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid nog de begrippen algemene recidive en detentierecidive. In 2019 kwam hiervoor een nadere rubricering voor in de plaats, omdat het WODC verwacht dat hiermee nader inzicht ontstaat over het verloop van criminele carrières. Deze nieuwe onderverdeling omvat 6 categorieën. I.h.k.v. dit jaarverslag voert het te ver om dit onderscheid nader te omschrijven; de nieuwe categorie 'vrijheidsstrafrecidive' komt overeen met het eerder gehanteerde begrip en de berekening van de detentierecidive.

Voor de volledigheid: Van 'algemene recidive' is sprake bij nieuwe geldige justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten. Deze justitiecontacten leiden niet altijd tot een detentie, zoals aanhoudingen door de politie, en de informatie is ook niet beschikbaar voor het Nazorgteam.

Bron: WODC, Cahier 2019-10 'Recidive onder justitiabelen in Nederland' Verslag over de periode 2006-2018.

9 In het kader van de AVG is een gedetineerde niet verplicht om persoonlijke informatie met de gemeente van herkomst te delen.

In het afgelopen jaar waren het vooral de onderdelen huisvesting en schulden die problemen gaven. Voor 2021 was dit het verkrijgen van een volledig en correct beeld van de knelpunten, huisvesting, schulden maar ook in verhoogde mate de Zorgbehoefte.

In 2021 zijn 5 gedetineerden doorverwezen naar het Project Reïntegratie van Kocon, waarvan 3 ook daadwerkelijk deelnemer geworden zijn¹⁰. Twee afwijzingen aangezien zij niet uit KRV kwamen. Voor de Corona maatregelen was de gemiddelde instroom 15 deelnemers per jaar. Het geringe aantal aanmeldingen vanuit het Nazorgteam ex-gedetineerden in vergelijking met eerdere jaren voor de Coronapandemie, werd veroorzaakt door de Coronamaatregelen.

De ervaring van de voorafgaande jaren liet zien dat slechts enkele gedetineerden zelf om hulp vragen (in 2021 kwam dit tweemaal voor). Dit omdat ze vaak niet goed de weg weten, het lastig vinden een hulpvraag te formuleren (LVB) of deze niet willen formuleren. Het is daarom van groot belang dat de gedetineerden bezocht worden en in een persoonlijk gesprek hierop gewezen worden. Door te inventariseren waar knelpunten liggen na vrijlating, is het mogelijk om het perspectief van (ex) gedetineerden te verbeteren en daarmee de kans op een herhaling van een misdrijf te verminderen.

Aantal volwassen gedetineerden bezocht in de PI tijdens detentie (25)

De trajectbegeleiders bezochten 22 volwassen gedetineerden (25 detenties) in de verschillende PI's van de nieuwe instroom in 2021. Daarnaast zijn ook 2 jeugdigen bezocht. Bij de inhaalslag is de keuze gemaakt de bezoeken te prioriteren op vrijlatingsdatum.

16 nieuwe detentiemeldingen (12 gedetineerden) konden niet bezocht worden:

- 10 x vanwege Corona-maatregelen zelf¹¹,
- 2 x i.v.m. prioritering van de bezoeken (langgestraften),
- 2 x omdat niet bekend was waar ze geplaatst waren, en
- 2 x i.v.m. een te late melding.

2 detenties zijn niet tot een ontmoeting gekomen:

- 1 persoon omdat deze het bezoek afgewezen heeft, en
- 1 i.v.m. de complexe zorg en onderzoeksfase waar deze zich in bevond.

De bezochte gedetineerden waardeerden het persoonlijke contact tijdens het bezoek in de gevangenis. Zij gaven aan dat het bezoek belangrijke ondersteuning en motivatie biedt voor de terugkeer in de samenleving.

Contacten met ex-gedetineerden (23)

De trajectbegeleiders onderhielden in 2021 contact met 11 (ex-)gedetineerden, inclusief de ex-gedetineerden uit eerdere jaren. De gedetineerden waren blij met de praktische adviezen en geboden hulp. Bijvoorbeeld over het tijdelijk stopzetten van de zorgverzekering.¹²

Op verzoek van ex-gedetineerden zelf, vonden 12 gesprekken plaats samen met de partners of andere verwanten voor informatie, overleg en ondersteuning.

In totaal ging het in 2021 om 23 gesprekken.

Contacten en samenwerking met de verschillende PI's

Vanuit het project Nazorg is een uitgebreid netwerk opgebouwd dat door intensieve contacten met de casemanagers van de PI's wordt onderhouden. In 2021 was beperkt contact mogelijk omdat de

10 Zie het Jaarverslag 2021 van het Project Reïntegratie, te vinden op de website: www.kocon.nl.

11 De contactgegevens van ex-gedetineerden zijn na vrijlating niet te achterhalen; deze zijn verwijderd door de PI.

12 Een gedetineerde moet de zorgverzekeraar vragen om de zorgverzekering tijdens detentie op te schorten. Als dit niet gebeurt loopt de premie door. Zodra de detentie is afgelopen, moet dit met behulp van een 'bewijs van ontslag uit detentie' gemeld worden bij de zorgverzekeraar. Dit geldt ook voor af- en aanmelden van zorgtoeslag.

casemanagers vooral thuiswerkten en beperkt bereikbaar waren in de P.I. Navraag en afstemming was hierdoor lastig. Voor de gedetineerden zelf verviel hiermee ook de gelegenheid om via de casemanager in de P.I. om informatie of bezoek te vragen.

Nazorgoverleg

Het tweewekelijks overleg van het Nazorgteam¹³, waarbij het uitwisselen en afstemmen van de aanpak het belangrijkste doel is, verliep goed. De frequentie en de duur van het overleg (tweewekelijks 2 tot 3 uur) zorgde ervoor dat personen en acties in beeld bleven en de informatie uitgewisseld werd om de inventarisatie van de basisbehoeften rond te krijgen. Dit ondanks het ingrijpende vertrek van de lang zittende secretaris.

Ook hebben wij in december definitief afscheid moeten nemen van onze lang dienende secretaris van het platform. Thea heeft is uitermate belangrijk geweest voor alle activiteiten van Kocon. Daarmee is zij medebepalend voor de positie die Kocon nu en in de komende jaren zal innemen. Wij zijn haar daarvoor zeer erkentelijk.

Project Reïntegratie

In 2021 zijn 3 gedetineerden doorverwezen naar het Project Reïntegratie van Kocon, waarvan 2 ook daadwerkelijk deelnemer geworden¹⁴. Voor de Corona maatregelen lag het gemiddelde aanmeldingen via het Nazorgteam op 15 deelnemers per jaar. Daarnaast was opvallend dat de Zorgvraag toegenomen was en men al naar andere instellingen doorvloeide. Het geringe aantal aanmeldingen vanuit het Nazorgteam ex-gedetineerden in vergelijking met eerdere jaren voor de Coronapandemie, werd veroorzaakt door de Coronamaatregelen. De casemanager zorgde tijdens de tweewekelijkse bijeenkomsten voor terugkoppeling van het verloop van de ex-gedetineerden die deelnemer zijn/ waren van het project. Daarnaast voerde de casemanager de intakegesprekken uit van de potentiële bewoners van de Instapwoning. De samenwerking met het casemanagement van het Project Reïntegratie is essentieel voor het leveren van nazorg.

Instapwoning (1x)

De Instapwoning biedt tijdelijke opvang voor maximaal 3 volwassen ex-gedetineerde mannen uit Katwijk die dakloos zijn na vrijlating. In 2020 is besloten dat ook deelnemers van het Project Reïntegratie in aanmerking komen.

2021 is een turbulent jaar voor de Instapwoning gebleken. In januari 2021 verbleef 1 persoon 2 dagen in de Instapwoning. Deze persoon was aangemeld via Fivoor.¹⁵ Al op de 2de verblijf dag werden de trajectbegeleiders Nazorg gealarmeerd door de politie waarna zij naar de woning zijn gegaan. Daar troffen zij de nieuwe bewoner met diverse wonden (automutilatie) aan en bleek de bovenverdieping Van de woning compleet vernield te zijn. De man is meegenomen door de ambulance en bleek - zoals hij zelf al had aangegeven - GHB gebruikt te hebben. Hierbij werd een nieuwe omzeilingsmethode van controles ontdekt (die weer binnen Platform Kocon is gedeeld). De woning is hierna grondig gerenoveerd en opnieuw ingericht. In april is een verzoek van 1 persoon voor de Instapwoning via De Brug op basis van de uitkomst van de intake afgewezen op de contra-indicatie poly-gebruik.

De woonbegeleiding wordt normaliter uitgevoerd door De Brug. Daar is in 2021 geen sprake van geweest i.v.m. bovengenoemde zaken. De twee trajectbegeleiders voeren tijdens verblijf wekelijks de

13 In Bijlage 2 is informatie te vinden over de organisatie, samenstelling en werkwijze van het Nazorgteam.

14 Zie het Jaarverslag 2021 van het Project Reïntegratie, te vinden op de website: www.kocon.nl.

15 [Fivoor is specialist in forensische en intensieve psychiatrie | Fivoor.](#)

controles en het toezicht uit voor de Instapwoning¹⁶. Zij begeleiden de bewoners ook i.v.m. de voorwaarden, huisregels en praktische zaken rond de woning. Deze taken zijn van groot belang voor de continuïteit en de contacten met de bewoners.

De samenwerking met politie i.h.k.v. de Instapwoning verliep goed; desgevraagd hield de politie met extra surveillance 's de woning in de gaten.

De intake- en evaluatiegesprekken, noodzakelijk in het kader van de Instapwoning vragen normaliter extra tijd van het Nazorgteam, vooral van de casemanager van het Project Reïntegratie en de trajectbegeleiders. In 2021 heeft dit niet gespeeld met betrekking tot de Instapwoning.

De Instapwoning voorkomt dakloosheid, overlasterisituaties en biedt de gelegenheid om de hulpverlening (weer) op gang komen te laten komen en doorstroming naar een ander verblijf mogelijk te maken. De gewenste doorstroming vormt echter vanwege de wachtlijsten in de maatschappelijke opvang en het ontbreken van betaalbare woningen een knelpunt. Dit knelpunt heeft de aandacht van de gemeente Katwijk en gezocht wordt naar oplossingen. Hiernaast heeft de Instapwoning in 2021 door de benodigde herstelwerkzaamheden, het mislopen van instroom vanuit de doelgroep (i.v.m. Corona omstandigheden) dit jaar op de twee dagen na leeggestaan. In oktober hebben gesprekken met Gemeente plaatsgevonden over inzet van de Instapwoning voor andere doelgroepen. Daarbij is ook een casus besproken n.a.v. inbreng van een potentiële bewoner. De woning is in oktober een dag gekraakt geweest. Mede door de gelijktijdige huisvestingsproblematiek is de woning voor deze doelgroep onder spanning komen te staan.

Ook in 2021 kon het Nazorgteam met hulp van het Veiligheidshuis rechtstreeks aanspraak maken op financiering in het kader van de 'Bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken 2021'¹⁷, beter bekend als de motiegelden van der Staaïj¹⁸. Alleen voor het eerste kwartaal van 2021 zijn er uren ingediend. Dit resulteerde voor Nazorg Katwijk in een financiële bijdrage voor 9 uur ad €341,19 voor begeleidingsuren van de trajectbegeleiders t.b.v. de bewoners van de Instapwoning.

16 Eerder is geprobeerd om vrijwilligers in te zetten voor controles en toezicht voor de Instapwoning. Mede vanwege de vereiste continuïteit van toezicht en de ad hoc situaties is hiervan afgezien.

17 "Sinds 2014 wordt jaarlijks een beleidskader opgesteld voor het stimuleren van gemeenten met betrekking tot het opzetten van trajecten voor begeleiding van (ex-)gedetineerde burgers. De aanleiding hiervoor is een aangenomen motie van het Tweede Kamerlid Van der Staaïj, waardoor structureel 2,5 miljoen beschikbaar is voor gemeenten.

In de afgelopen jaren is gebleken dat deze gelden een stimulans zijn voor gemeenten om gezamenlijk of met particuliere organisaties trajecten op het terrein van wonen en werken voor (ex-)gedetineerde burgers op te zetten of te financieren. Besloten is om deze gelden voor dezelfde doeleinden ter beschikking te stellen voor 2020."

Citaat uit de Staatscourant Nr. 49849, 11 september 2019. Ook in 2021 werd dit weer toegekend.

18 Deze motie-gelden zijn bestemd voor een integrale aanpak op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie met als uiteindelijk doel dat een duurzame oplossing voor de ex-gedetineerde burger wordt bewerkstelligd op het terrein van wonen en werken.

Instapwoning

In juni 2014 is vanuit de gemeente Katwijk in samenwerking met Kocon gestart met een woonvoorziening voor daklozen onder de naam 'Instapwoning'. De Instapwoning biedt tijdelijk opvang voor maximaal drie dakloze mannen tegelijkertijd. Dit biedt tijd om een oplossing te vinden voor huisvesting of een verblijf/ opname in een zorginstelling. Het gebruik is gebonden aan strikte regels; gebruik van drugs is niet toegestaan, urinecontroles en woonbegeleiding zijn verplicht. Dit betekent ook intensieve controle en toezicht. De twee trajectbegeleiders van het Nazorgteam voeren wekelijks deze controles uit en bieden ook begeleiding.

In de periode 2014 t/m 2020 maakten in totaal 14 personen gebruik van de Instapwoning en werd dakloosheid voorkomen. De verblijfsduur varieerde van 3 tot 16 maanden. 39 aanvragen voor een verblijf konden niet gehonoreerd worden; viermaal omdat er geen plek was.

Bij zes personen werd het verblijf voortijdig beëindigd zonder andere huisvesting omdat zij terugvielen in verslavingsproblematiek of afspraken niet nakwamen. Acht personen stroomden door naar andere huisvesting of een verblijf in een zorginstelling.

Zorg en Veiligheidshuis Hollands Midden

De gemeente Katwijk is aangesloten bij het Zorg en Veiligheidshuis Hollands Midden¹⁹ (verder Veiligheidshuis). Het Nazorgteam levert de kwartaalgegevens van de gedetineerden uit Katwijk aan voor het Veiligheidshuis waarmee de managementrapportages voor de besturen van de aangesloten gemeenten opgesteld worden. In 2021 was er goed overleg en samenwerking met het Veiligheidshuis, waardoor er snel gehandeld kon worden bij gebeurtenissen. De actieve en snelle informatieverstrekking vanuit het Veiligheidshuis (gevraagd en ongevraagd) wordt zeer gewaardeerd door het Nazorgteam.

Jeugdige gedetineerden (2x)

De nazorg voor jeugdige gedetineerden behoort formeel niet tot de taken van het Nazorgteam, maar in overleg met Jeugdreclassering en de gemeente Katwijk is overeengekomen dat de jongeren, als zij dat willen, bezocht worden door de trajectbegeleiders. Op die manier kan in een vroeg stadium contact ontstaan en eventuele hulp geboden worden.

In 2021 stroomde 2 jeugdige gedetineerden in; 1 meer minder dan in 2020²⁰. Zij zijn beide bezocht. Ook stroomde 1 jongere door naar een volwassendetentie.

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) nodigt sinds 2017 geen vertegenwoordigers van gemeenten uit voor deelname aan het Trajectberaad²¹ in het Veiligheidshuis vanwege de bescherming van privacygegevens. Complexe zaken vormen een uitzondering hierop.

Op verzoek van de gemeente Katwijk geeft de Raad voor de Kinderbescherming sinds 2018 wel de meldingen van jeugdetentie door aan de nazorgcoördinator van de gemeente Katwijk. In 2021 vond dit tweemaal plaats.

19 Voor meer informatie over het Zorg en Veiligheidshuis zie: www.veiligheidshuishollandmidden.nl.

20 In 2014 en 2015 ging het om twee jeugdige gedetineerden uit Katwijk. In 2016 vond géén instroom plaats, in 2017 waren het zeven jeugdigen, in 2018 twee en in 2019 drie. De genoemde aantallen betreffen uitsluitend de jongeren in jeugdetentie exclusief het aantal jongeren met aanhoudingen en taakstraffen.

21 In een Trajectberaad wordt in het Veiligheidshuis onder leiding van de Raad v. d. Kinderbescherming minderjarigen vanaf 12 jaar besproken die in een justitiële jeugdinrichting (JJI) verblijven. Doel van het Trajectberaad is: "de voorbereiding van de terugkeer in de samenleving van jeugdigen die op strafrechtelijke titel in een inrichting verblijven of hebben verbleven en het bevorderen van geleidelijke overgangen bij deze terugkeer." Aan het Trajectberaad nemen o.a. deel "een vertegenwoordiger van de gemeente, waar de jeugdige na zijn verblijf in de jeugdinrichting zal verblijven". Voor verdere uitleg zie: Besluit ten uitvoerlegging Jeugdstrafrecht, Afd. VII. Het Netwerk en Trajectberaad.

Samenwerking

In 2021 zijn de afspraken tussen Stichting Kocon en Stichting De Brug over de uitvoering van het Project Reïntegratie t.b.v. nazorg en maatschappelijk herstel voor ex-verslaafden en/ of ex-gedetineerden uit Katwijk weer opnieuw geëvalueerd, aangepast en bekrachtigd.

Naast het ‘reguliere’ samenwerkingsverband met het Project Reïntegratie voor de nazorg van de ex-gedetineerden die een langer nazorgtraject nodig hebben, zijn er ook veel andere samenwerkingen. Zie het schema in Bijlage 2 ‘Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk’.

In 2021 vond voortdurend samenwerking plaats voor uitwisseling en afstemming met onder andere medewerkers van de PI's, het Veiligheidshuis, de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Fivoor, Reclassering, De Brug en De Binnenvest.

Deskundigheidsbevordering

Het bijwonen van verschillende studiedagen en bijeenkomsten in het kader van deskundigheidsbevordering en uitwisseling stond in 2021 op een zeer laag pitje. De aandacht ging uit naar de inhaalslag om de (ex-)gedetineerden weer in beeld te krijgen. Er is deelgenomen aan;

- Online tafelgesprek criminele uitbuiting VH²²
- Webinar over ervaringen, feiten en maatregelen m.b.t. geldezels²³

Daarnaast is de focus van de landelijke stuurgroep Zorg en Veiligheid gevolgd en binnen het Nazorgteam en het Platform gedeeld²⁴.

Overige activiteiten

Vanuit het Nazorgteam zijn verder de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Evaluatie en wijzigen protocol i.h.k.v. de AVG.
- Discussie en vooronderzoek mogelijkheden inzet Nazorg bij jongeren n.a.v. de signalen dat jongeren met de maatregel enkelband snel in de mist gaan.
- Inhoudelijke bijdrage geleverd aan het Onderzoek Nazorg, Maatschappelijke opvang en Reïntegratie.
- Risicoanalyse rondom de voorgenomen wetwijziging ‘Straffen en Beschermen’.²⁵
- Overleg rondom het vervallen van de sanctiekaart (op basis van gelijkheidsbeginsel) en het vervangen hiervan door Maatwerk (kijken naar individuele omstandigheden) i.v.m. de impact op Voorwaardelijk Invrijheidsstelling (VI).
- Overleg en afstemming over een gebruikersovereenkomst i.h.k.v. de Instapwoning met Gemeente.
- Overleg met de gemeente Katwijk over de toekomst van de maatschappelijke opvang in Katwijk n.a.v. de voorgenomen decentralisatie.
- Volgen en bespreken van de regelgeving en diverse wetwijzigingen van Justitie.

²² Voor meer informatie, zie: <https://strdr.nu/> en <https://strdr.nu/#Preventie> voor meer info.

²³ Voor meer informatie, zie: <https://www.betalvereniging.nl/veiligheid/webinar-geldezels>.

²⁴ Voor meer informatie, zie: [Nóg beter samenwerken bij zorg en veiligheid | VNG](#).

²⁵ Dit is terug te vinden op onderstaande link: vng.nl/nieuws/de-wet-straffen-en-beschermen-en-de-betekenis-voor-gemeenten.

2. Omvang en kenmerken gedetineerden

Voor het bijhouden van de gegevens van de (ex-)gedetineerden gebruikt het Nazorgteam de informatie van Justid²⁶ en de inventarisatie tijdens en na het bezoek in de gevangenis. Zowel veroordeelden als personen in voorlopige hechtenis tellen mee voor de totale omvang.

Omvang

In het jaar 2021 kwamen 36 unieke personen uit Katwijk in detentie; 35 mannen en 1 vrouw.

In vergelijking met 2020 nam het aantal gedetineerden met 10 personen toe.

Recidive 2021: 22 %

In 2021 was er 9 maal sprake van recidive²⁷ bij 7 personen van de nieuwe instroom: 22 %.

(1) 2x recidive in dit jaar na detentie vorig jaar.

(1) 2x recidive na detentie dit jaar.

(1) 1x recidive in dit jaar na detentie eind vorig jaar (pas in 2021 einddatum bekend).

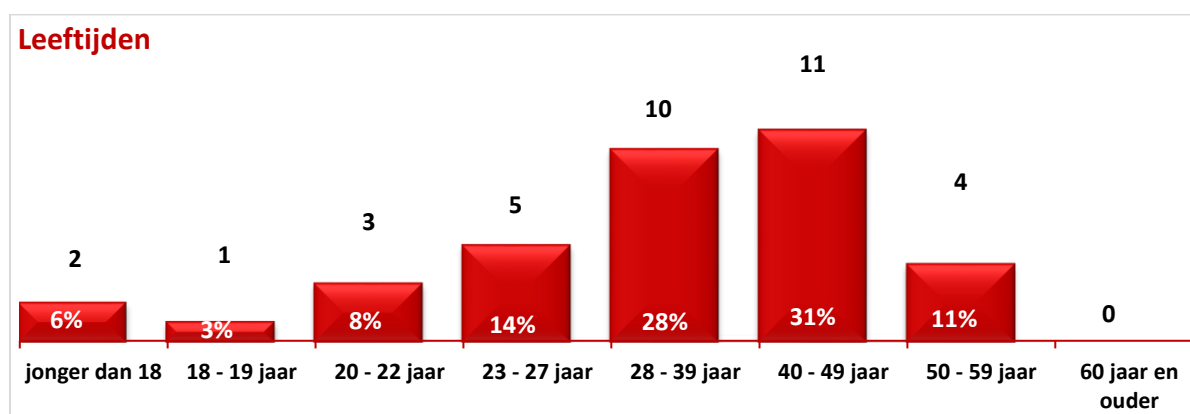
(1) 1x recidive na detentie dit jaar.

(3) 1x recidive na detentie vorig jaar.

Gedetineerden staan vaak argwanend tegenover hulp, maar de praktijk tot nog toe laat zien dat de geboden nazorg welkom is en uitkomst biedt bij de aanpak van knelpunten. Het bezoek in de gevangenis betekent letterlijk dat er persoonlijk contact mogelijk is, waardoor de kans dat hulp aanvaard wordt groot is. Bij vergelijking van de recidivecijfers met vorig jaar (3 recidives: 11%) is de impact van het moeilijk te verkrijgen contact met de casemanagers in de PI's en de beperkte bezoekmogelijkheden door de Coronamaatregelen duidelijk zichtbaar.

Leeftijden

Onderstaande grafiek geeft de leeftijden weer van de 36 gedetineerden die in 2021 instroomden, ongeacht de duur van de detentie. In de leeftijdsgroepen 28-39 jaar en 40-49 jaar komen de meeste gedetineerden voor, samen vormen zij de meerderheid (ruim 59%).

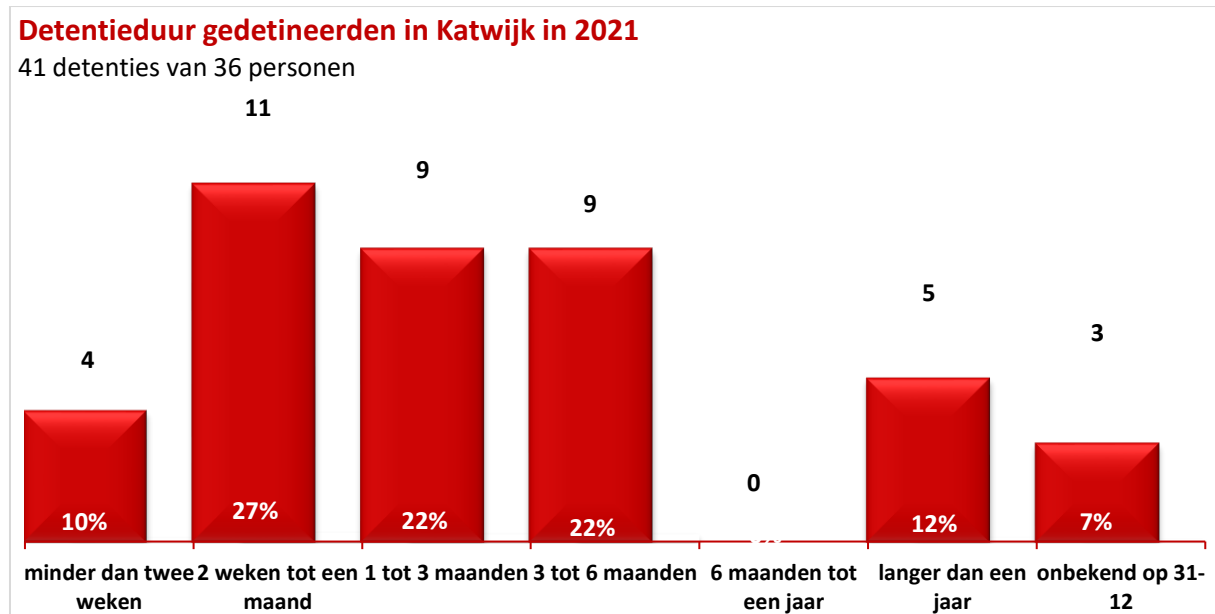
Figuur 1: Grafiek met onderverdeling naar leeftijd van 36 (unieke) volwassen personen in detentie in 2021

26 Met het digitale meldingssysteem systeem versturen penitentiaire inrichtingen een melding naar gemeenten van het begin en het einde van detenties en gegevens op het gebied van de 5 basisvoorwaarden. In 2019 werkte justitie nog met het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN). In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verving de Justitiële Dienst (Justid) DPAN in 2021 door respectievelijk de Applicatie Gegevensverstrekking Gemeenten (AGG) en het Informatieportaal Justitiabelen (Injus). Voor de informatieverstrekking over begin- en einddatum van de detentie geldt een wettelijke grondslag (art. 51c van de Wet justitiële en strafrechtelijke gegevens). Voor informatie over de 5 basisvoorwaarden nog niet. Meer informatie: 'Gegevensdeling ex-gedetineerden verandert' VNG, juli 2019

27 De recidive in dit verslag betreft alleen een herhaalde opsluiting in een penitentiaire inrichting. Detentie als gevolg van een nog niet eerder uitgevoerde (taak)straf wordt niet meegerekend als recidive omdat dit geen terugval/ herhaling na de eerdere vrijlating betrof.

Detentieduur

Uit het overzicht detentieduur 2021 (Figuur 2) komt naar voren dat 16 gedetineerden niet langer dan een maand in detentie zaten en 9 personen één tot drie maanden, 9 personen 3 tot 6 maanden en 5 personen langer dan een jaar. Van drie gedetineerde, ingestroomd aan het eind van 2021, was de einddatum nog niet bekend op 31-12-2021. 1 detentie met in detentiestellingsdatum dd. 29-12-2020 is meegeteld met dit jaar. 29 personen zijn ook in 2021 weer uitgestroomd. 12 detenties lopen door naar 2022.

Figuur 2: Grafiek met onderverdeling naar detentieduur van 41 detenties van 36 personen.

Naast de nieuwe instroom van 2021 zaten er op 31-12-2021 in totaal 9 personen langer dan een jaar in detentie, ingestroomd tussen 2011 en 2020. Geen van hen zijn in 2021 bezocht door Nazorg. Wel is getracht hun aan te melden voor Project Reintegratie. De casemanager Reintegratie heeft aangemelde gedetineerden wel bezocht. Voor 4 personen gaat het om een maatregel ISD²⁸. De anderen verblijven in een behandelcentrum of een forensisch psychiatrisch centrum (FPC), beter bekend als tbs-kliniek. 1 persoon is met maatregel vrijgekomen i.v.m. ziekte.

²⁸ ISD: Maatregel Inrichting Stelselmatige Daders, bedoeld voor volwassen stelselmatige daders, die door het plegen van reeksen delicten veel criminaliteit en onveiligheid veroorzaken, voor een periode van maximaal twee jaar.

Overzicht plaatsingen in PI

De 41 nieuwe detenties in 2021 (van 36 gedetineerden) vonden plaats in 20 verschillende PI's in Nederland. De meeste gevangenen werden geplaatst in Alphen (22).

Overzicht locaties PI en herkomst detentiemeldingen in 2021						
	Totaal aantal meldingen	Bezocht	Niet bekend (2) of prioritering (2)	Te late melding, schorsing of transport	Niet bezocht vanwege Corona	In onmiddellijke vrijheidsstelling
1. Alphen (adR/ Eikenlaan)	19	8	4	1	6	
2. Alphen (adR/ Maatschapslaan)	3	2			1	
3. Almelo	1	1				
4. Dordrecht	0					
5. Grave	0					
6. Hoogvliet	0					
7. Krimpen a/d IJssel	3	1			2	
8. Lelystad	1	1				
9. Middelburg	0					
10. Nieuwegein	3	3				
11. Nieuwersluis	0					
12. Rotterdam	2	2				
13. Schiphol	2	2				
14. Scheveningen	2	2				
15. Sittard	1			1		
16. Ter Peel	1				1	
17. Zaanstad	0					
18. Zwolle	1	1				
19. Jeugd Teylingen	2	2				
20. AZC	0					
Totaal aantal meldingen	41	25	4	2	10	0

Figuur 3: Tabel met overzicht van de spreiding en het aantal nieuwe plaatsingen van gedetineerden in 2021

3. Gegevens vijf basisvoorwaarden

Dit hoofdstuk geeft nader inzicht over de nazorg aan ex-gedetineerden en de knelpunten die daarbij speelden in 2019. Als insteek is gekozen voor de vijf basisvoorwaarden die bepalend zijn voor een succesvolle terugkeer na detentie.

De informatie is voornamelijk afkomstig van de inventarisatie van de trajectbegeleiders tijdens het bezoek aan de gedetineerden en het eventuele vervolgttraject via het Project Reïntegratie.

Zoals in de inleiding toegelicht, is het niet mogelijk om een volledig inzicht over de knelpunten die speelden tijdens de nazorg aan ex-gedetineerden die instroomden in 2021 te geven. Naast het uit beeld blijven van gedetineerden omdat bezoeken niet te organiseren bleken voor vrijlating, gedetineerden worden nu vooraf gevraagd te tekenen voor het delen van informatie met ketenpartners, wat de reïntegratieactiviteiten beperkt. Hierdoor waren de gegevens vanuit de PI weinig compleet. Daarnaast speelde de overgang naar het van de digitale meldsysteem Justid een rol waardoor weinig informatie beschikbaar was.

Het inwinnen van informatie via de casemanager van de PI over de vijf basisvoorwaarden was door de genomen Coronabeperkingen (thuiswerken) moeizaam. Veelal waren de casemanagers slechts een dag per week in de PI aanwezig.

Voor alle gedetineerden gold een verplichte quarantaineperiode van 8 dagen. Hierdoor was het doorvoeren van de screening (de inventarisatie op het gebied van de vijf basisvoorwaarden) niet meer

mogelijk. Medio 2021 bepaalde Justitie bovendien dat het screenen van arrestanten tót 28 dagen niet meer mogelijk was. Hierdoor blijven Recidivisten met kort straffen buiten beeld.

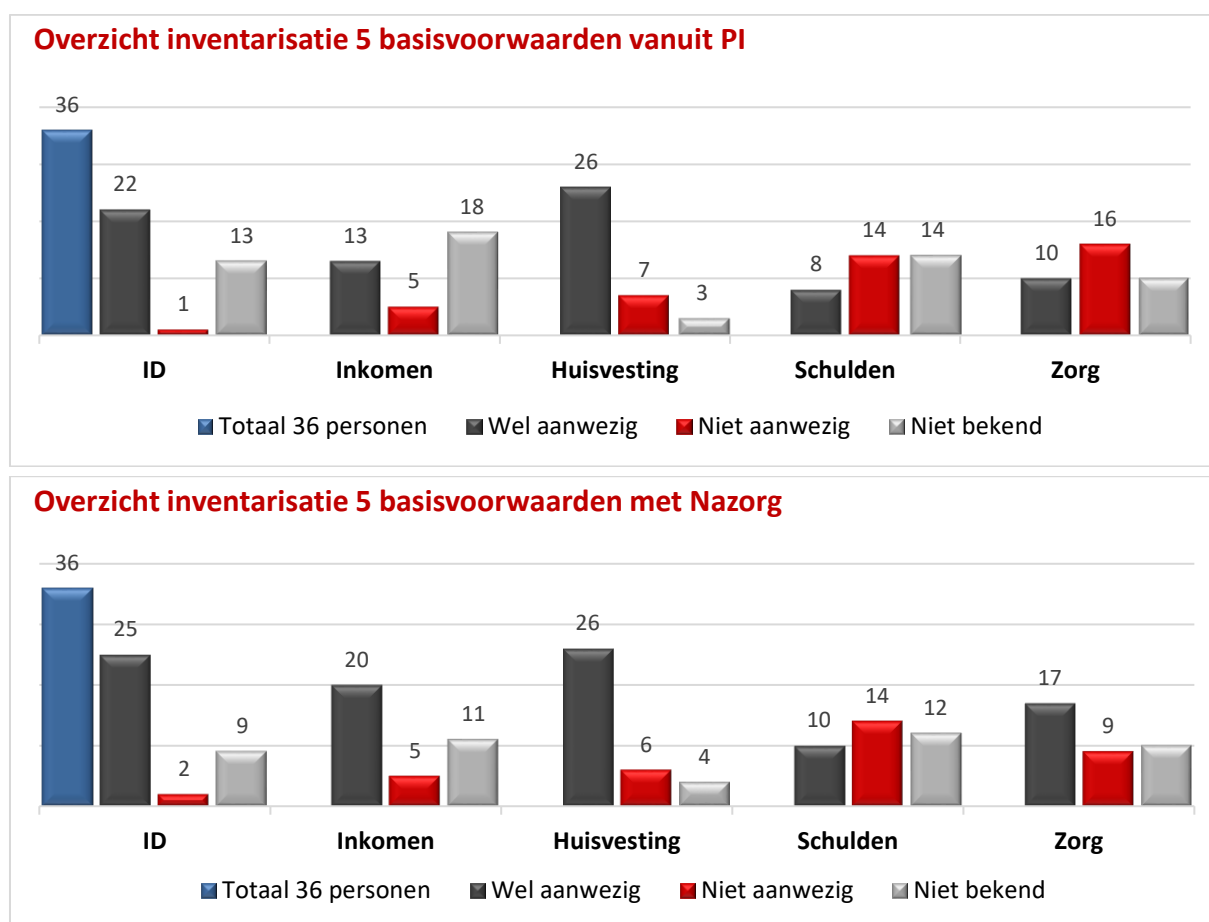
Tot slot speelde mee dat de digitale meldsystemen AGG (Applicatie Gegevensverstrekking Gemeenten) en het Informatieportaal Justitiabelen (Injus) van Justitie in 2020 een tijd naast elkaar gebruikt werden. Deze nieuwe vormen van registratie en meldingen betekende dat het aanvankelijk lastig was om hierin thuis te raken.

Via brieven werden ex-gedetineerden uitgenodigd om een afspraak te maken met de trajectbegeleiders. Hier werd geen gebruik van gemaakt. De gedetineerden die eerder vrijkwamen, zijn voornamelijk telefonisch benaderd om contact te onderhouden. Enkele keren vonden ook persoonlijke gesprekken plaats, uiteraard met het volgen van het Coronaprotocol.

Het Nazorgteam wijst ook dit jaar weer op de knelpunten genoemd in Hoofdstuk 3 in het Jaarverslag 2019. De knelpunten, waaronder huisvesting en schulden, die hierin beschreven staan, zijn in 2021 nog niet opgelost.

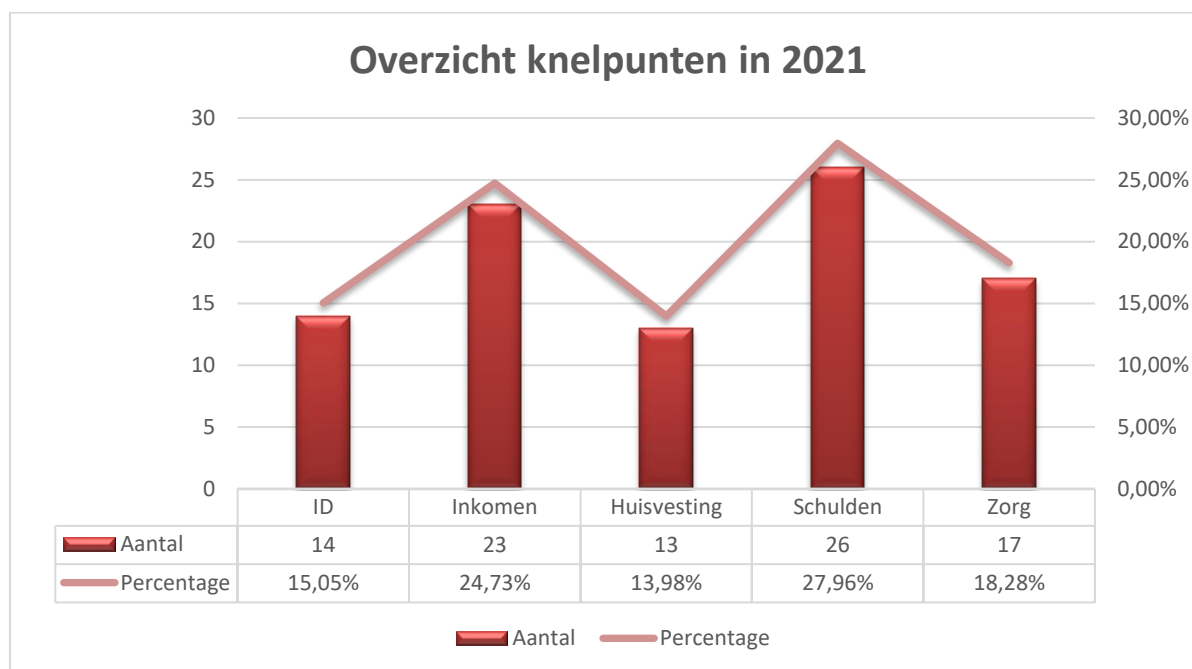
De digitale meldsystemen DPAN en AGG van justitie werden in 2019 een tijd naast elkaar gebruikt. Vanwege de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) moest een gedetineerde vanaf mei 2019 toestemming geven voor het invullen en doorsturen van het informatieblad met de gegevens van de vijf basisvoorwaarden naar de gemeente van herkomst. Dat resulteerde erin dat de gemeente Katwijk vanuit de PI's van verscheidene gedetineerden geen informatie meer ontving omtrent de vijf basisvoorwaarden van een gedetineerde.

De toelichting die hierna volgt, is gebaseerd op de inventarisatie bij 41 detenties.

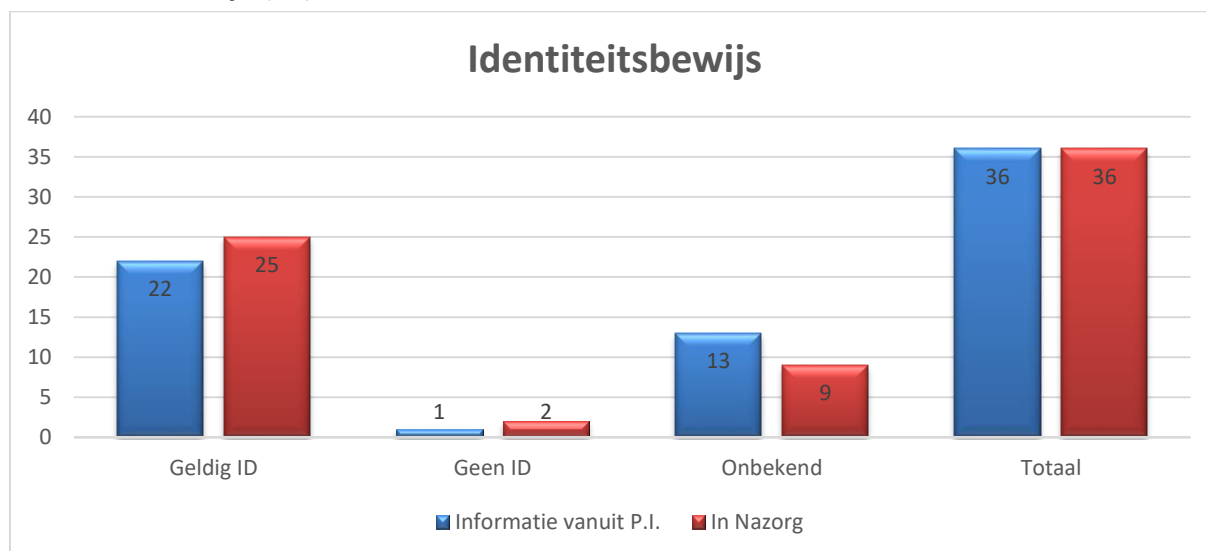
Figuur 4: Overzicht vijf basisvoorwaarden van 36 gedetineerden in 2021

De onderstaande grafiek van Figuur 5 toont het aantal knelpunten (totaal 32) gerelateerd aan de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie van ex-gedetineerden. In de hiernavolgende pagina's volgt een toelichting van deze knelpunten en de ondernomen acties.

Figuur 5: Overzicht knelpunten gerelateerd aan de vijf basisvoorwaarden van 36 gedetineerden in 2021

Identiteitsbewijs (ID)

Gedetineerden zonder een geldig ID krijgen uitleg over de mogelijkheden om dit te regelen, zoals een afspraak bij de gemeente tijdens een verlofdag²⁹. Eerder gebeurde dit vanuit Nazorg. Nu merken we op dat casemanagers uit de PI's dit zelf beginnen op te pakken. Een positieve ontwikkeling.

²⁹ Bij kortgestraften is het vrijwel onmogelijk om een ID aan te vragen door de casemanager van de PI omdat de gedetineerde eerst uitgeschreven moet worden uit de gemeente van herkomst om daarna ingeschreven te kunnen worden in de gemeente waar de PI staat. Daarna kan dan een ID aangevraagd worden.

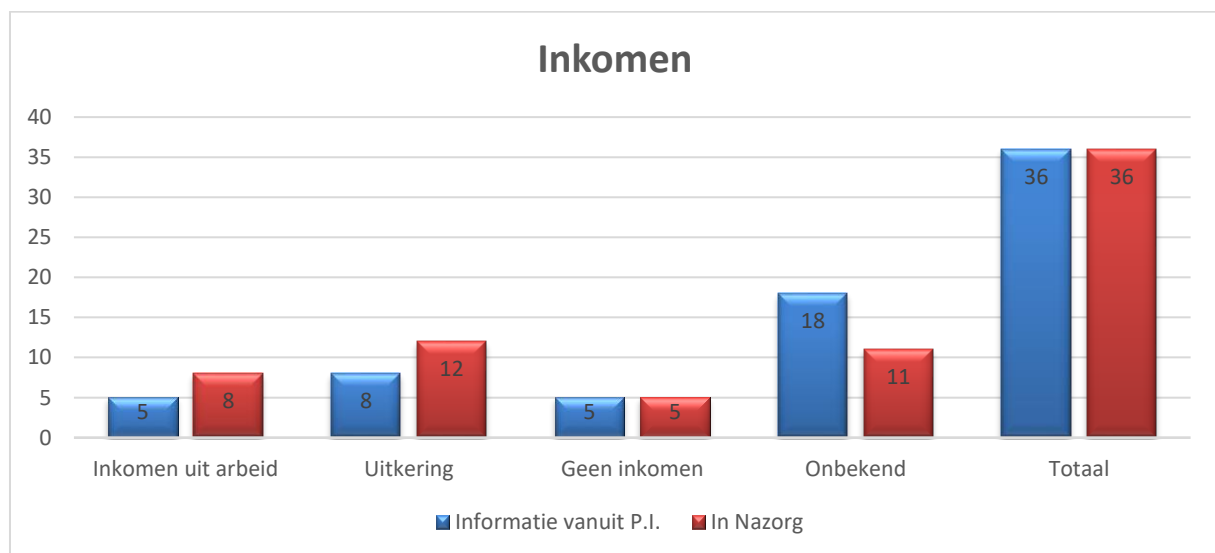
Toch ontvangen wij vanuit de PI's ontvangen nog steeds geen volledige inventarisatie op deze basisvoorwaarde. Doel van Nazorg Katwijk blijft de aanwezigheid van ID voor alle gedetineerden in kaart te brengen, waardoor de daadwerkelijke omvang van de problematiek bekend wordt. Wij hebben dit van 13 naar 9 status onbekend weten terug te brengen. De 9 gevallen waar de status onbekend is gebleven hadden ofwel een detentie van korte duur waarbij het voor ons onmogelijk was voor vrijlating op bezoek te gaan, 6 maal in verband met de maatregelen, 1 maal omdat deze persoon een gesprek met Nazorg afgewezen heeft en eenmaal omdat deze persoon in een complexe onderzoeksfase zat. 13 personen waren nog gedetineerd op 31-12-2021.

In 2021 bleken niet een maar twee gedetineerden uit 2021 en één gedetineerde uit 2020 geen ID meer te hebben. Met een persoon hebben we geen contact gehad in verband met de Coronamaatregelen waardoor we geen zicht hebben op het verder verloop. Bij de overige twee personen is na vrijlating een geldig document geregeld.

Per 2 augustus 2021 voor de NIK, net als voor een paspoort, een vingerafdruk nodig is. Deze problematiek leek eerst erg urgent. Tijdens onze zoektocht naar oplossingen bleek dat het grootste struikelblok ondervangen omdat een verlopen ID bewijs wel als geldig identificatiemiddel wordt geaccepteerd. Deze personen zijn na detentie allen aan een geldig ID geholpen.

Inmiddels kunnen we melden dat er op dit moment een wetgevingstraject loopt, waarin we gemeenten - onder meer via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) - consulteren om uiteindelijk gezamenlijk te komen tot realisatie van een nieuwe procedure. Doel is halverwege 2023 met de nieuwe werkwijze kunnen starten.³⁰

Inkomen, werk en dagbesteding

Figuur 6: Overzicht inkomen na inzet Nazorg van 36 gedetineerden in 2021.

De trajectbegeleiders informeren en ondersteunen de ex-gedeteneerden op het gebied van inkomen, onder andere over contacten met hun werkgever. Bij kortdurende straffen kunnen de meeste gedetineerden na detentie weer terug naar hun werkgever.

³⁰ Informatie ontvangen via het ministerie van Justitie. Voor de volledige weergave zie: [Naar een nieuwe procedure voor de NIK-uitgifte aan gedetineerden | IDee \(rvig.nl\)](#)

De groep met status onbekend hebben we terug kunnen brengen van 18 naar 11 personen. Ook hebben we de groep met inkomen na detentie kunnen ophogen van 13 naar 20 personen. 13 personen waren nog gedetineerd op 31-12-2021.

Met hen die na vrijlating geen inkomsten hadden zijn hierover gesprekken gevoerd. Daarbij hebben zij aangegeven na vrijlating: via Parnassia een opleiding voor schilder of aannemer te willen starten,

1x wil als ZZP-er sport aan de slag en de twee jeugdigen willen weer terug naar school. 1 blijft onbekend omdat deze persoon Nazorg heeft afgewezen.

11 maal is de status onbekend gebleven. 8 maal kon er geen bezoek afgelegd worden i.v.m. Corona maatregelen voor vrijlating, 1 gedetineerde heeft het bezoek afgewezen, 1 gedetineerde liet zich uitschrijven bij gemeente Katwijk. Daarnaast hebben we 1 maal - in overleg met het Veiligheidshuis - geen bezoek afgelegd hebben i.v.m. de complexe onderzoeksfase waar deze persoon zich in bevond.

1 persoon bleek zelf een uitkering te hebben aangevraagd. 4 personen zijn hierbij geholpen. 1 persoon bleek na detentie weer werk te hebben, 2 personen zijn toegeleid naar werk.

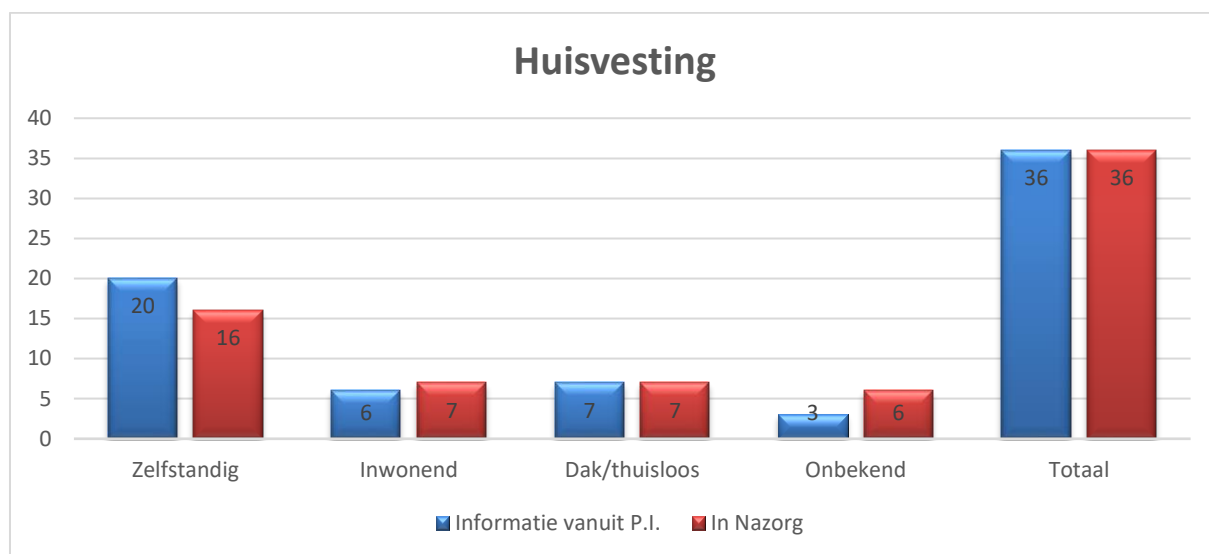
Voor de ex-gedetineerden die verwezen worden naar het Project Reïntegratie, geldt voor de deelnemers die geen betaald werk hebben, dat zij verplicht een dagbesteding moeten uitvoeren als voorbereiding of tussenstation naar werk.³¹

Wanneer een ex-gedetineerde een bijstandsuitkering ontvangt van de gemeente Katwijk dan verloopt het traject voor arbeidsintegratie via het Team Participatie en Inkomen in samenwerking met het Servicepunt Werk. Gegevens hiervan zijn bekend bij de gemeente Katwijk.

31 Deelnemers van het Project Reïntegratie kunnen gebruik maken van de dagbesteding bij de Kringloopwinkel van De Brug, vrijwilligerswerk bij De Brug, het Raamwerk en 's Heerenloo. Wanneer er vanuit justitie financiering beschikbaar is, is ook een werk-leertrajecten bij Visie R mogelijk. Zie voor meer informatie het Jaarverslag van het Project Reïntegratie 2019.

Huisvesting

Vanuit Nazorg krijgen gedetineerden informatie en ondersteuning om hun huisvesting te behouden zoals wijzen op het belang van betalingsregelingen met o.a. de verhuurder en/ of door in overleg te gaan met de bewindvoerder en/of de consulent Participatie en Inkomen van de gemeente.

Figuur 7: Overzicht huisvesting voor detentie van 36 gedetineerden in 2021.

In 2021 waren er volgens de gegevens van de PI's 10 knelpunten op het gebied van huisvesting. Van 7 personen was bekend dat zij geen huisvesting hadden na detentie en bij 3 personen was huisvesting na detentie nog onbekend. Voor 4 van hen gelde een preventieve maatregel tot er gepaste begeleide huisvesting gevonden werd. Dit is ook 4 maal gelukt. (1 persoon via project reïntegratie in de Instapwoning geplaatst). Voor 3 personen is er geen passende oplossing gevonden. Zij zijn nog dakloos. 1 persoon werd afgewezen voor begeleiding vanuit Project Reïntegratie en een Koconwoning i.v.m. contra-indicatie voor Instapwoning en Koconwoning (oud bewoner). 1 persoon hiervan zit nog in detentie. Daarnaast bleek bij 2 gedetineerden dat hun huis ontruimt zou worden en zij na detentie dakloos zullen zijn. Bij 1 gedetineerde is er sprake dat het koophuis geveild zal worden. Status blijft onbekend. Ook is er 1 gedetineerde waarvan de vraag is of deze persoon na detentie terug kan keren naar de oude woning i.v.m. maatschappelijke onrust. 1 persoon waarvan status onbekend was bleek toch een zelfstandige woonruimte te hebben na onderzoek vanuit gemeente. 2 status onbekend zijn zo gebleven in verband met de Coronamaatregelen. Waar het aantal onderkende knelpunten 10 was, bleken dit in de werkelijkheid 13 te zijn. Rondom de ontruiming heeft er veel informatie-uitwisseling plaatsgevonden tussen casemanagers uit de PI, de trajectbegeleiders Nazorg, Gemeente en Dunavie. Het belang van de bezoeken aan de gedetineerden en van goede afstemming met de casemanagers in de PI's met de betrokken partijen in de gemeente zelf (georganiseerd vanuit Nazorg) wordt hiermee nogmaals aangetoond.

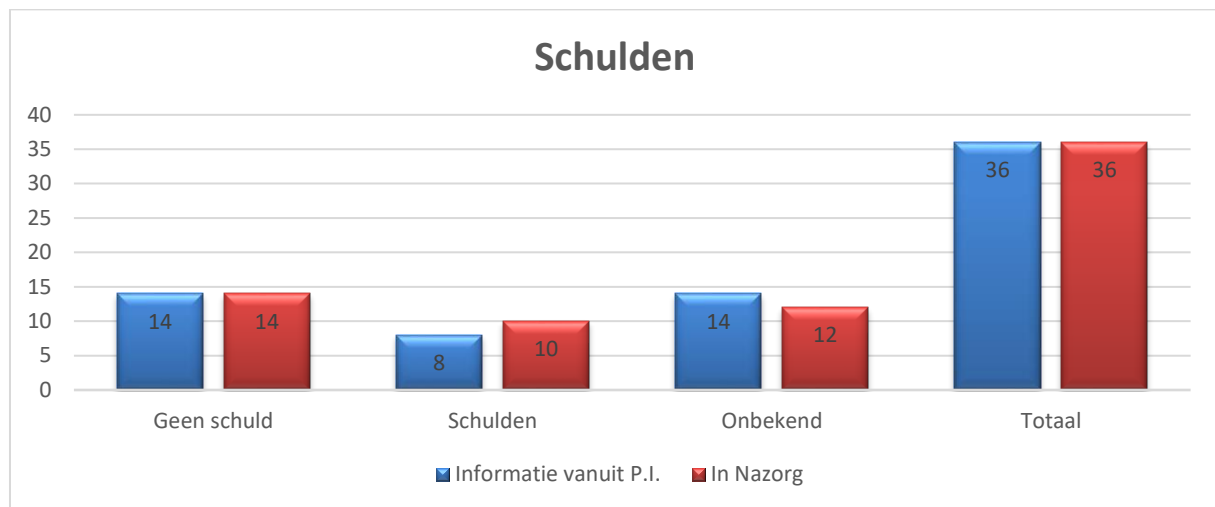
Naar aanleiding van discussies binnen Kocon over problemen rond de (tijdelijke) opvang van daklozen, verzocht Stichting Kocon in april 2017 het college per brief om een verruiming van de regelgeving van de kostendelersnorm³².

³² De kostendelersnorm betekent, dat als een woning gedeeld wordt met meer volwassenen de uitkering daarop wordt aangepast. Hoe meer personen van 21 jaar en ouder in de woning verblijven, hoe lager de uitkering. De woonkosten kunnen dan gedeeld worden. Het toepassen van de kostendelersnorm vormt soms een drempel om (tijdelijk) onderdak aan te bieden of te aanvaarden.

Het ontbreekt in Katwijk aan huisvesting voor verslaafden die dakloos zijn. Deze mensen verwaarlozen zichzelf en veroorzaken vaak overlast op straat. Een deel van hen is niet meer welkom in bestaande voorzieningen voor daklozen. In het kader van de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang ontwikkelt de gemeente Katwijk een plan voor de lokale opvang. Vanuit het Nazorgteam is aangedrongen op het creëren van laagdrempelige voorzieningen in de maatschappelijke opvang voor bovengenoemde groep.

In 2021 is het aanbod voor (tijdelijk) onderkomen voor de doelgroep in Katwijk verder teruggelopen onder druk van de woningmarkt³³. Er is slechts een Kocon woning bij de Brug (eerder 3), het Scheve Huisje staat nog steeds in de planning. De doorstroming naar betaalbare zelfstandige huisvesting en/ of beschermd wonen vormt echter een groot en toenemend probleem.

Schulden

Figuur 7: Overzicht schulden voor detentie van 36 gedetineerden in 2021.

Bij de basisvoorwaarde Schuld zijn er 22 knelpunten vanuit de PI's gesignaleerd. 8x schulden bekend, 14x onbekend. 12 status onbekend zijn zo gebleven.

Van de 8 bekende lopende schulden is er bij 1 persoon een regeling getroffen vanuit de PI, 1 ander staat open voor schuldhulpverlening € 15.000,- (ontruiming woning Dunavie) en bewindvoering opstarten tijdens het ISD-traject. 1x bewindvoering, 1x Heeft schuldhulpverlening (plangroep) en krijgt € 50 per week. Van de 8 zijn er 6 problemen getackeld.

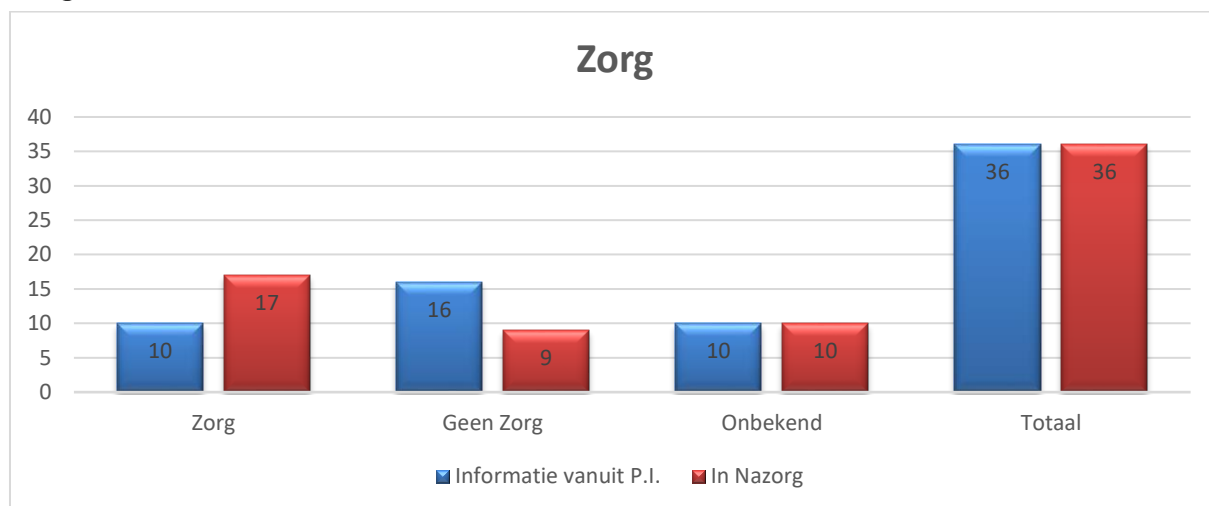
Er waren 14 status onbekend. 1 persoon hiervan bleek wel schulden te hebben maar hier was een bewindvoerder geïnstalleerd. Bij 1 andere gedetineerde bleek er een schuld van schoolgeld te zijn, welke deze persoon zelf op ging lossen. 12 keer status onbekend zijn ook zo gebleven. 10 keer i.v.m. Coronamaatregelen, 1x omdat de gedetineerde het gesprek afgewezen heeft en 1x omdat deze persoon in een complexe onderzoekssituatie verkeerd.

Het aantal personen met schulden neemt de afgelopen jaren toe alsook de complexiteit en de omvang hiervan. Hierbij valt op dat slechts een klein deel financiële hulpverlening heeft. Tijdens detentie kan er weinig aan de knelpunten op het gebied van schulden ondernomen worden. Gedetineerden kunnen via internet of via de trajectbegeleiders het formulier van het Budget Informatiepunt (het BIP) ontvangen waarmee zij een inventarisatie van schulden en schuldeisers maken, maar in de praktijk komt dit niet voor.

³³ Voor meer informatie zie: [Factsheet woonruimteverdeling Holland Rijnland dd.29 september 2020](#).

Bij verwijzing van de trajectbegeleiders naar vervolghulp, zoals deelname aan het Project Reïntegratie, krijgt het aanpakken van de schulden vaak prioriteit omdat dit grote onzekerheid en stress veroorzaakt. Voorrang geven aan inzicht en het beheren van schulden blijkt in de praktijk vaak een succesvolle keuze als opstap naar verder herstel.

Zorg

Figuur 8: Overzicht zorg voor detentie van 20 gedetineerden in 2019.

Voor de detentie hadden 16 van de 36 gedetineerden geen ondersteuning en zorg. Door bemiddeling van de trajectbegeleiders is bij 7 personen een duidelijke zorgbehoefte gesignaleerd en zijn er diagnoses of indicaties aangevraagd. De casemanagers in de PI's waren op dit terrein actief. Voor de gedetineerden met een zorgbehoefte hebben we in samenspraak met casemanagement en Maatschappelijke opvang naar juiste zorgaanbieders gekeken. Hierbij bleken de gevallen menigmaal te zwaar voor een overdracht naar het Project Reïntegratie. Daarnaast werd zorg en hulp geboden door andere organisaties zoals Reclassering, Broodnodig, Rivierduinen en de Waag. Bij de personen die werden doorgeleid naar het Project Reïntegratie was sprake van complexe problematiek.

De zorgproblematiek van gedetineerden verandert de afgelopen jaren. Het gaat vaker om complexe situaties en knelpunten op meerdere leefgebieden. Het gaat veelal om mensen met verslavingsproblematiek, een psychiatrische stoornis of een licht verstandelijke beperking. Deze mensen hebben een grote zorgbehoefte maar niet altijd een diagnose of zorgindicatie. Dit vormt een drempel om snel de juiste hulp, zoals een opname of verblijf, te kunnen bieden.

Zie verder het Jaarverslag 2019 van het Project Reïntegratie, te vinden op de website van Kocon: www.kocon.nl

4. Conclusie 2021

Voor 2021 kan, ondanks de impact van het Coronavirus, op basis van het recidivecijfer worden geconcludeerd dat de lokale aanpak van nazorg effect heeft; de recidive was 22%.

Voor het uitvoeren van de nazorg zijn de volgende doelen geformuleerd:

1. Er is contact met minimaal 80% van het aantal gedetineerden afkomstig uit Katwijk.
2. Als taakstelling formuleerde de gemeente Katwijk eerder een recidive van 36%.
Op basis van dit geformuleerde meetpunt zou de nazorg voldoende effectief zijn als 36% of minder uit de voorliggende periode niet recidiveert.
3. Er zijn concrete werkafspraken gemaakt met instanties die een belangrijke rol spelen bij de nazorg. Deze afspraken worden voorbereid, teruggekoppeld en/ of uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeentelijke coördinator nazorg.

Ad 1. Minimaal 80% van de gedetineerden uit Katwijk is bezocht

Het doel (80%) is niet bereikt.

In totaal zijn 25 van de 41 nieuwe detenties opgevolgd met een bezoek (61%). 22 van de 36 personen die in het jaar 2021 instroomden bezocht: 61%.

Er waren 12 detenties die niet opgevolgd konden worden vanwege de Coronamaatregelen (10 direct, 2 indirect). Wel zijn de recidivisten en personen met Zorgbehoefte extra gevolgd na detentie (11 personen, 23 contacten): 29%.

Daarnaast konden 4 personen niet bezocht worden i.v.m. een te late melding of niet bekend waren bij de P.I.: 10%.

Ad 2 Recidive

Voor het jaar 2021 is sprake van 22% recidive. Het doel (<36%) is behaald.

In de afgelopen jaren is goed in beeld gekomen wie de harde kern vormen van de recidivisten. De begeleiding van deze personen vraagt meestal om langdurige trajecten vanwege de Multi complexe situaties; de knelpunten liggen vaak op het gebied van huisvesting, inkomen en schulden en verslavingsproblematiek.

Het is lastig om vast te stellen welke inspanningen concrete resultaten en verbeteringen opleveren. Huisvesting is belangrijk, maar ook familie en het hebben van werk spelen een rol bij het verminderen van recidive. Vrijwel alle ex-gedetineerden staan open voor (meer) begeleiding en de afgelopen jaren hebben meer dan eens bewezen dat juist de aanhoudende en persoonlijke aanpak uiteindelijk tot succes kan leiden.

Ad 3 Werkafspraken met ketenpartners

Voor elke gedetineerde die tijdig aangemeld werd, volgde desgewenst een persoonlijk traject met maatwerk voorbereid door het Nazorgteam, waarin ook de gemeentelijke nazorgcoördinator participeert. Voor intensieve trajecten volgde verwijzing naar het Project Reïntegratie. Hierin zijn ook de ketenpartners betrokken voor werkafspraken en samenwerking.

De lokale aanpak van nazorg voor ex-gedetineerden uit Katwijk gaf ook de volgende resultaten:

- De waardering voor de aanpak van nazorg van de gemeente Katwijk door de gedetineerden zelf én het thuisfront is/ blijft positief.
- Het bezoek in de PI en de persoonlijke benadering en aanpak motiveert gedetineerden en relaties om actie te ondernemen. In 2021 bleek des te meer dat bezoek tijdens detentie essentieel is.

- Door de regelmatige terugkoppeling van het verloop en het volgen van de ex-gedetineerden (monitoring) kan zo nodig en eerder actie volgen om terugval te voorkomen.

De lokale aanpak voor nazorg draagt bij aan het terugdringen van recidive en het stoppen van misdaad. Dit levert positieve effecten op; zowel voor de ex-gedetineerden zelf als voor de Katwijkse samenleving.

Gelet op de positieve resultaten dankzij de inzet van nazorg blijft de eindconclusie dat het voortzetten van de huidige aanpak van nazorg zeer gewenst is.

Landelijke Monitor Nazorg

“Om de relatief hoge recidive onder ex-gedetineerden terug te dringen, wordt tijdens detentie gewerkt aan hun re-integratie. Belangrijk daarbij zijn vijf basisvoorwaarden: identiteitsbewijs, werk en inkomen, huisvesting, schulden en zorg. De monitor nazorg ex-gedetineerden beschrijft hun situatie voor en na detentie en legt relatie met strafrechtelijke recidive.”

“Twee jaar na detentie heeft bijna 50% van de nazorgkandidaten opnieuw een misdrijf gepleegd dat leidt tot contact met justitie, 27% pleegt binnen twee jaar een nieuw delict waar een (deel) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf voor wordt opgelegd.”

Bron citaten: Infographic Monitor Nazorg ex-gedetineerden - 5^e meting – WODC, december 2018

Bijlage 1 Cijfers landelijk en lokaal

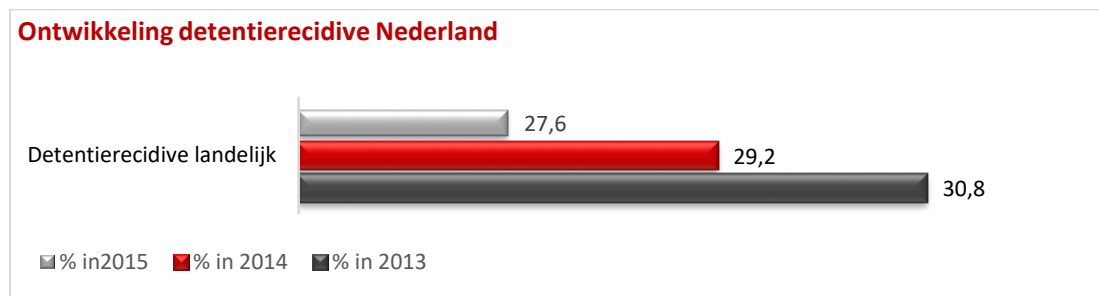
Recidive landelijk

Gemiddeld komen er landelijk per jaar 30.000 gedetineerden vrij na detentie. Volgens de Monitor Nazorg uit 2018³⁴ pleegt bijna 50% van de nazorgkandidaten³⁵ twee jaar na detentie opnieuw een misdrijf waarbij contact met Justitie volgt.

Omdat niet elk justitiecontact leidt tot een detentie zijn de cijfers van de detentierecidive, ook wel vrijheidsstrafrecidive genoemd, lager dan de algemene recidivecijfers.

De recidivecijfers zijn te raadplegen via REPRIS, een openbare webapplicatie waarbij de cijfers van verschillende dadergroepen op te vragen zijn.

In de grafiek hieronder de percentages detentierecidive in Nederland, gebaseerd op de gegevens DJI in Getal 2013-2017.

Bron: Landelijke cijfers DJI van het Ministerie, augustus 2018. Cijfers na 2015 zijn niet beschikbaar.

Recidive Katwijk

De jaarlijkse instroom van het aantal gedetineerden in Katwijk is in de afgelopen acht jaar met 28% afgenomen. Bij de start in maart 2011 ging het om 46 ex-gedetineerden, in 2019 ging het om de instroom van 33 ex-gedetineerden.

In de periode 2013 t/m 2019³⁶ waren er totaal 216 personen uit Katwijk in detentie. Bij 29 personen was sprake van recidive, dat wil zeggen: 13 % over een periode van zeven jaar.

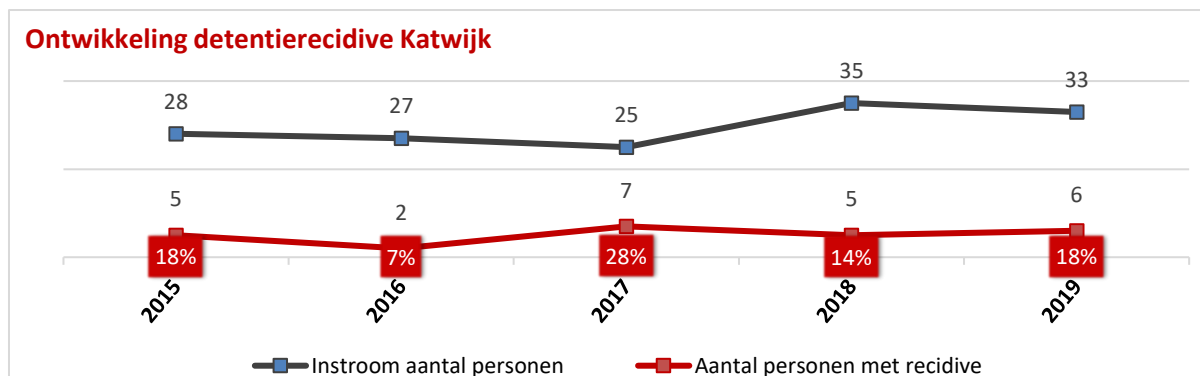
Onderstaande grafiek geeft het aantal gedetineerden en het percentage detentierecidive in Katwijk weer in de periode 2015 t/m 2019.

34 Bron: Monitor Nazorg, 5e meting, 12-2018 van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

In 2019 maakte het WODC bekend de berekeningen door te ontwikkelen zodat er betere voorspellingen kunnen volgen. Uit onderzoek (Tollenaar 2018) bleek namelijk dat voor een stabiele voorspelling van het gemiddelde aantal recidivezaken het nodig is om een minimale follow-up tijd van vier jaar te hanteren. i.p.v. twee jaar.

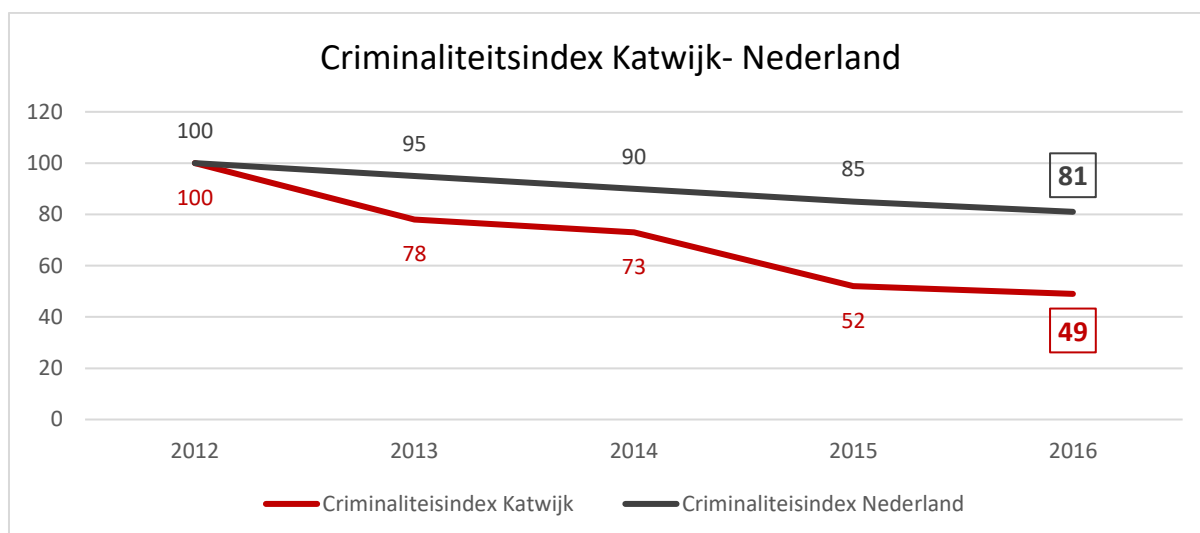
35 Omdat niet alle (ex-)gedetineerden tot de doelgroep van het nazorgbeleid horen, bijvoorbeeld volwassenen zonder verblijfstatus, gebruikt het WODC sinds 2018 de naam 'nazorgkandidaten' in plaats van '(ex-)gedetineerden'.

36 De periode maart 2011 tot en met december 2012 is vanwege de pilotfase niet meegenomen in de aantallen.

Criminaliteitsindex Katwijk- Nederland

De criminaliteitsindex³⁷ van het CBS geeft een maat voor sociale veiligheid en is onder andere gebaseerd op de Veiligheidsmonitor³⁸. Het uitgangspunt is de situatie in 2012 met de waarde van 100. Hoe lager het cijfer in de jaren daarna, hoe sterker de verbetering ten opzichte van 2012. In de grafiek hieronder de maat van Katwijk in vergelijking met Nederland.

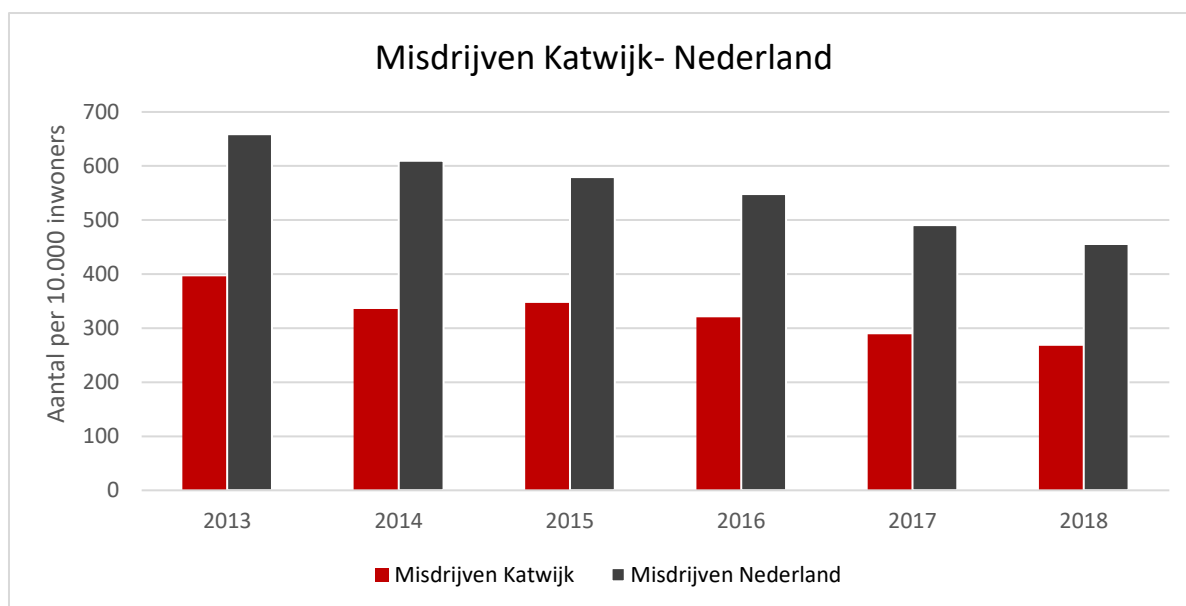
Misdrijven Katwijk- Nederland

Het CBS registreert het aantal misdrijven, zoals strafbaar gesteld in het Wetboek van Strafrecht en bijzondere wetten, zoals de Opiumwet, de Wegenverkeerswet en de Wet Wapens en munitie. Hieronder de grafiek van het aantal misdrijven in Katwijk in vergelijking met Nederland³⁹.

³⁷ Bron: CBS - Tabellen geregistreerde criminaliteit en diefstallen, Veiligheidsmonitor, eigen bewerking.

³⁸ De Veiligheidsmonitor 2017 (VM), uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid door het Centraal Bureau voor de Statistiek, is een tweejaarlijks bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. In 2018 vond geen onderzoek plaats. Met de VM wordt op eenduidige wijze cijfers verkregen over de subjectieve en objectieve veiligheid op zowel landelijk, regionaal als (beneden)lokaal niveau.

³⁹ Bron: CBS Criminaliteit 2018

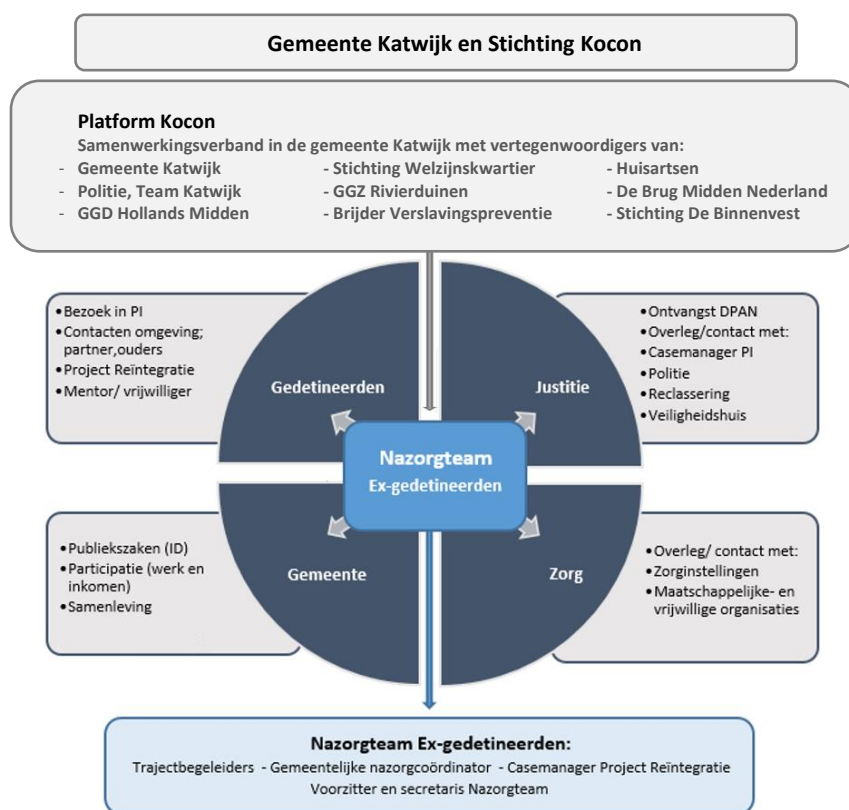

Bijlage 2 Organisatie en werkwijze nazorg Katwijk

Het onderstaande schema geeft weer hoe de verantwoordelijkheden liggen voor wat betreft de inzet vanuit Kocon in nauwe samenwerking met de gemeente Katwijk. De eindverantwoordelijkheid ligt in handen van het bestuur van Stichting Kocon.

Stichting Kocon (rechtspersoon) heeft zelf geen personeel in dienst, maar brengt deze onder bij de samenwerkingspartners van Platform Kocon. De twee trajectbegeleiders Nazorg (ieder 14 uur per week) zijn bij Stichting Welzijnswartier ondergebracht, het casemanagement van het Project Reïntegratie (28 uur per week) is aangehaakt bij de GGZ-instelling De Brug.

Schema met overzicht van een (deel) van de betrokken partners bij Nazorg ex-gedetineerden Katwijk

Nazorgteam

Uitwisselen en afstemmen van de aanpak op klantniveau is het belangrijkste doel van het Nazorgoverleg dat tweewekelijks plaats vindt. Daarnaast vindt extra overleg plaats voor het bespreken van het werkdocument of andere zaken die de aandacht vragen. De afspraken worden bijgehouden in een actielijst en in een klantoverzicht. Waar nodig vindt terugkoppeling plaats over de voortgang. Ook het overzicht met de Injus-meldingen is een vast agendapunt.

Samenstelling Nazorgteam

Arie van der Niet	Voorzitter (vrijwilliger Kocon)
Kees Harteveld	Trajectbegeleider (Welzijnswartier)
Marijke van der Plas	Trajectbegeleider (Welzijnswartier)
Eric van der Horst	Nazorgcoördinator (gemeente Katwijk)
Marga van Nieuw Amerongen	Casemanager van het Project Reïntegratie (De Brug)
Marika van Vels	Secretaris (Welzijnswartier)

Coördinator nazorg gemeente Katwijk

De coördinator nazorg van de gemeente houdt de detentiemeldingen bij, verifieert de gegevens en vult ze aan. Daarna zorgt de coördinator ervoor dat de trajectbegeleiders de nieuwe en gewijzigde meldingen ontvangen, zodat zij hierop actie kunnen ondernemen. De coördinator heeft daarnaast kennis van sociale verzekeringswetten, gemeentelijke diensten en voorzieningen en initieert de contacten met medewerkers van de gemeente. Hierdoor zijn gemeentelijke afspraken en informatie snel beschikbaar.

Trajectbegeleiders

De belangrijkste taken voor de trajectbegeleiders die de gedetineerden namens de gemeente Katwijk een bezoek brengen in de gevangenis, liggen op het gebied van de inventarisatie (de vijf basisvoorwaarden), het bieden van praktische ondersteuning, contacten met het thuisfront en hulp/bemiddeling naar verschillende instanties en de gemeente. Bijvoorbeeld het (mee)regelen van afspraken voor de aanvraag van een ID tijdens een verlof, een aanvraag voor een DigiD, een afspraak met een klantmanager van het Team Participatie en Inkomen van de gemeente Katwijk en/ of de koppeling met de casemanager van het Project Reïntegratie. Daarnaast spelen zij een belangrijke begeleidende rol voor bewoners in de Instapwoning.

Casemanager Project Reïntegratie

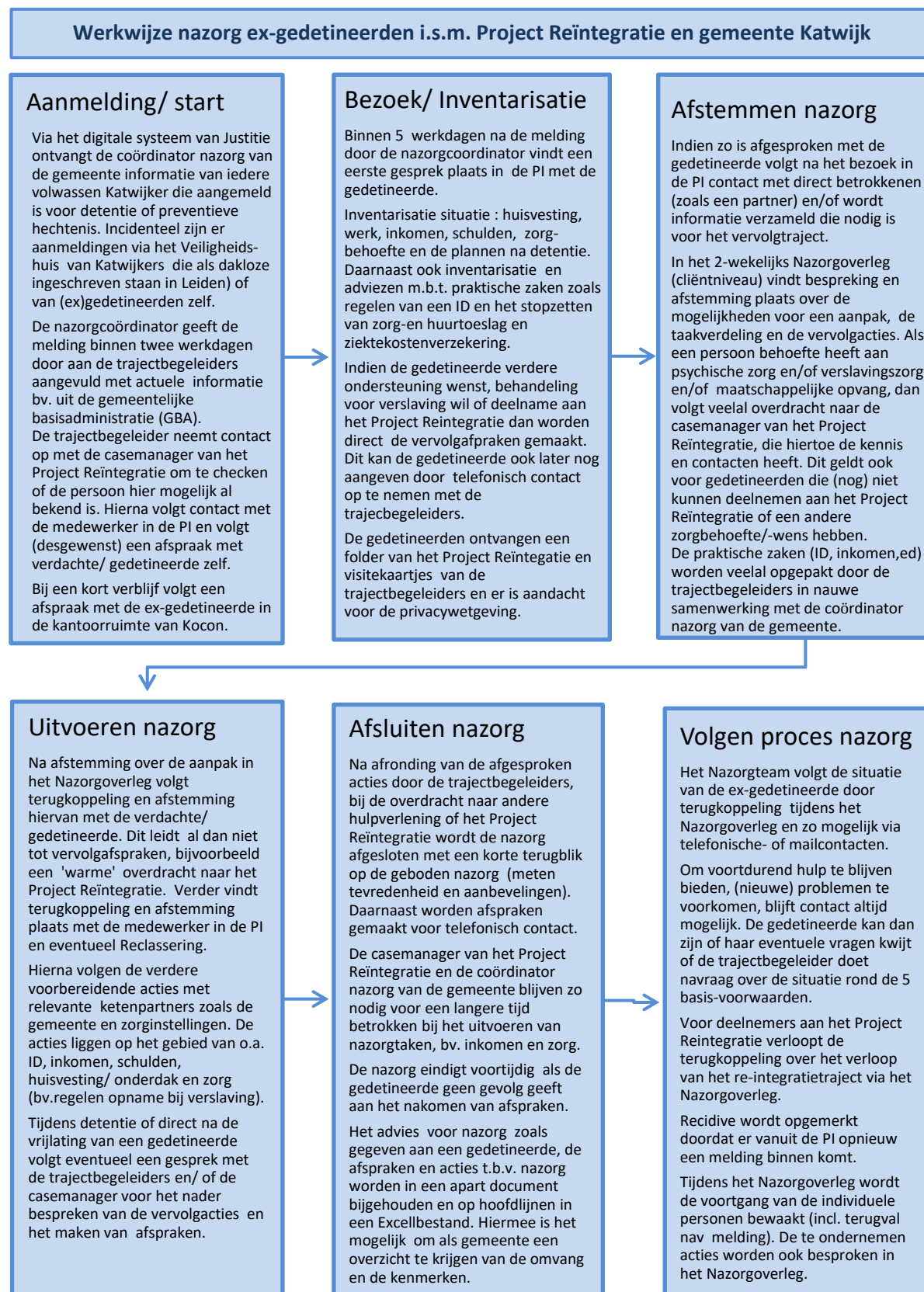
De casemanager van het Project Reïntegratie richt zich op de zorginhoudelijke taken en adviezen. Daar waar het duidelijk is dat een zorgtraject nodig is na vrijlating, verwijzen de trajectbegeleiders een ex-gedetineerde door naar de casemanager. De casemanager gaat vervolgens aan de slag met het vervolg en voert het voorbereidende werk hiervoor uit. Zoals het afnemen van een intake voor zorg, contacten met zorginstellingen voor opvang, een interne opname of bemiddeling naar ambulante behandeling.

Werkdocument

Het Werkdocument is een dynamisch document, onder andere als gevolg van de voortdurend wijzigende wet- en regelgeving, en wordt telkens bijgesteld. De nazorgcoördinator van de gemeente houdt hierin de wijzigingen bij en ziet erop toe dat het document bij wijzigingen in het nazorgoverleg wordt besproken. Deze manier van werken heeft als bijkomend voordeel dat de aanpak en afspraken overdraagbaar zijn.

Werkwijze

De werkwijze is in de praktijk nader ontwikkeld. De huidige werkwijze is hieronder in schema weergegeven.

Bijlage 3 Achtergrondinformatie

In juli 2009 ondertekenden het Ministerie van Justitie en de gemeenten het 'Samenwerkingsmodel Nazorg volwassen (ex-)gedetineerde burgers' met een omschrijving van de wederzijdse taken op het gebied van nazorg aan (ex-) gedetineerden.

Kortweg komt het erop neer dat vanaf 2009 Justitie verantwoordelijk is voor de nazorg binnen de gevangenis en de gemeente daarbuiten. De acties die hiervoor worden uitgezet, dienen op elkaar aan te sluiten en worden bij voorkeur tijdens de detentieperiode opgestart.

Binnen alle Penitentiaire Inrichtingen (PI) zijn casemanagers aangesteld die de gedetineerden na binnenkomst screenen op basis van vijf basisvoorwaarden en de hulpvragen in kaart brengen. Deze informatie koppelen zij terug naar de gemeenten via een digitaal meldingssysteem met de bedoeling dat de gemeenten hier, zo nodig en mogelijk, actie op ondernemen.

Uit landelijke voorbeelden en onderzoek kwam naar voren dat ex-gedetineerden gebaat zijn bij persoonlijke begeleiding in hun nazorgtraject. Wanneer zij hulp krijgen bij het regelen van zaken en hulp bij het aanpakken van problemen, zoals verslaving, vermindert de kans dat een ex-gedetineerde terugvalt in zijn of haar oude (criminele) gedrag.

In september 2009 werd bekend dat de centrumgemeenten in 2010 en 2011 tijdelijk extra middelen van het Rijk zouden krijgen voor de vormgeving van de nazorgcoördinatie. De gemeente Katwijk sprak diverse malen met centrumgemeente Leiden over de inzet van deze Rijksmiddelen voor de regio Zuid-Holland Noord, waartoe Katwijk behoort. Een concrete uitwerking van een regionale coördinatie van de nazorg (via het Veiligheidshuis Leiden) liet op zich wachten. De gemeente Katwijk besloot niet langer te wachten en zette in op lokale coördinatie en aanpak van de nazorg.

In juni 2010 gaf de gemeente Katwijk met de notitie 'Sluitende aanpak Nazorg (ex-)gedetineerden gemeente Katwijk' een aanzet voor de lokale aanpak van de nazorg. Naar aanleiding van deze notitie en de ervaringen vanuit het Project Reïntegratie bood Stichting Kocon in december 2010 aan om de nazorg lokaal in te vullen in plaats van diensten bij de Reclassering in te kopen, zoals aanvankelijk werd voorgesteld. De beoogde aanpak beschreef Stichting Kocon in de notitie 'Pilot nazorg ex-gedetineerden Katwijk'.

Het aangepaste voorstel van de gemeente met als onderdeel de uitvoering van een tweejarige pilot zoals voorgesteld door Kocon werd op 3 maart 2011 door de gemeenteraad goedgekeurd. De gemeente Katwijk en Kocon spraken af om samen op te trekken in de verdere uitwerking van de nazorg aan (ex-)gedetineerden. Uitgangspunt hierbij was om (ex-)gedetineerden individuele ondersteuning te bieden bij praktische regelzaken en hulp op het gebied van huisvesting, ID, inkomen/ schulden, zorg en werk. In maart 2011 startte de pilot en na een succesvol verloop werd in 2013 besloten om dit structureel voort te zetten.

Jeugdige ex-gedetineerden

In de brief aan het gemeentebestuur in december 2012 gaf Kocon aan een meerwaarde te zien in het bezoeken van jeugdige gedetineerden (12 tot 18 jaar) in de jeugdgevangenis en in samenwerking van de betrokken ketenpartners nadere invulling te geven aan de nazorg van jongeren. De wens hierbij was ook om de niet-veroordeelde jongeren in een gezamenlijke aanpak te betrekken omdat deze eveneens vatbaar zijn voor recidiverend gedrag.

Op 2 mei 2013 vond een netwerkbijeenkomst plaats met alle betrokken partijen, zoals de Jeugdreclassering, de Raad voor de Kinderbescherming en de PI Teylingereind, waarin de keten van nazorg werd besproken evenals de mogelijkheden voor samenwerking.

Tijdens deze dag werd duidelijk dat de jeugdreclassering op grond van de wet de aangewezen instantie is om het traject van een jeugdige die uit een penitentiare instelling komt te begeleiden. De jeugdreclassering heeft voor vrijlating de taak om met de jongere en begeleiders een traject af te spreken en dit traject vervolgens te begeleiden.

Een meerwaarde werd wel gezien in het uitbreiden van de contacten naar het Nazorgteam in Katwijk en de afspraak was dat hier waar nodig ook een beroep op gedaan zou worden.

Omdat de nazorg voor jeugdige ex-gedetineerden formeel geen gemeentelijke taak was, is besloten om vanuit het Nazorgteam vooralsnog geen vervolgacties te ondernemen om meer samenwerking tot stand te brengen. De inwerkingtreding van de Jeugdwet (1 januari 2015) leverde geen wezenlijke verandering in dit standpunt op. Immers de verantwoordelijkheid voor alle jeugd ligt weliswaar bij de gemeente, maar de begeleiding en nazorg van ex-gedetineerde jeugd is exclusief bij gecertificeerde instellingen neergelegd.

Trajectberaad 12 tot 18-jarigen

De aanbeveling van Kocon om (meer) aandacht te geven aan de nazorg van jeugdige gedetineerden van 12 tot 18 jaar die kortstondig in jeugddetentie verblijven, kreeg minder aandacht dan vooraf werd verondersteld. Enerzijds vanwege het geringe aantal jongeren uit Katwijk dat in detentie komt (7 in 2017, 2 in 2018, 3 in 2019 en 1 in 2021) en anderzijds vanwege de gesloten setting waarin dit gebeurt. Samenwerking met ketenpartners als de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen, waaronder Jeugdbescherming West (voorheen Bureau Jeugdzorg) die werkzaam zijn met jeugdige gedetineerden bleek achteraf niet zo vanzelfsprekend te zijn.

In het Trajectberaad worden jongeren besproken die in een justitiële jeugdinrichting verblijven. Aanvankelijk waren de verwachtingen over deelname van de gemeente Katwijk aan het Trajectberaad hoog. Dit is immers het formele overleg waarbinnen de aandacht voor nazorg een belangrijke plek zou hebben. In de praktijk viel deze deelname en de opbrengst hiervan tegen; het aantal jongeren (uit de gehele regio Leiden) dat besproken wordt binnen dit overleg is zo groot dat er nauwelijks tijd is om de situatie van een jongere goed door te spreken. Feitelijk wordt gemonitord /gecheckt wat de stand van zaken is. Slechts in een enkel geval wordt een jongere besproken; overigens is de jongere dan ook zelf aanwezig.

Sinds 2017 ontving de gemeente Katwijk geen uitnodigingen meer voor het Trajectberaad. De nazorgcoördinator kan alleen deelnemen aan het Trajectberaad als er een minderjarige Katwijker besproken wordt waarvan het Veiligheidshuis/ Raad voor de Kinderbescherming het van belang acht dat een vertegenwoordiger van de gemeente Katwijk aanwezig is.

In 2018 stelde het Nazorgteam deze kwestie aan de orde bij het Veiligheidshuis; de discussie hierover kreeg in 2019 een vervolg met een positieve uitkomst: de Raad van de Kinderbescherming geeft alle detenties van Katwijkse jongeren door aan de Nazorgcoördinator van de gemeente, waarop de trajectbegeleiders van het Nazorgteam een bezoek kunnen brengen aan de desbetreffende jongere in detentie.